

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za četrt leta " " " 30.—
za en mesec " " " 10.—
za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 216.—
mesečno " " " 18.—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15.—
v inozemstvu " " " 35.—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENE C

Gene inseratom:
Enostolna petina vrsta malih
oglasov po K 4.— in K 6.—
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po K 8.—, poslana itd.
po K 12.—
Pri vsakem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglašje,
zagreb. 39.011, sarajev. 7563, prabke in dunaj. 24.797

Rešilne stranke.

Monakovo, 13. julija 1922.

Vse politično življenje v Nemčiji se vrti zadnji čas okoli dveh velikih dogodkov: umora zunanega ministra dr. Rathenaua in katastrofalnega padca nemške marke.

Politični položaj je bil ves mesec junij zelo napet. Napad na bivšega kanclerja, socialista Scheidemanna, sprejem državnega predsednika Eberta v Monakovem, Ludendorffovi članki v angleškem časopisu, kjer je napadal demokracijo in zahteval uvedbo diktature v Nemčiji, vse to je jasno kazalo, da se monarhisti pripravljajo na nov prevrat. Razvoj je došel do viška, ko je bivši Viljemov podkancler dr. Helfferich v hujskajočem govoru napadel vladno, zlasti pa dr. Wirtha, finančnega ministra dr. Hermesa in zunanega ministra Rathenaua. Trdil je, da je nemški narod izdan in prodan ter da vlada spada na zatožno klop.

Naslednji dan je padel dr. Rathenau. Težko si je predstavljati ogorčenje, ki se je polastilo vsega naroda ob tem zločinu in nevolja vseh se je obrnila proti nemški nacionalni stranki, ki je veljala kot moralno sokriva pri tem umoru. Vse stranke so enoglasno obsodile ta strašni čin in priznale potrebo, da je rovarjenju treba napraviti konec.

Na podlagi ustave je izdal državni predsednik začasne odredbe v varstvo republike in vlada je pripravila načrt zakona o varstvu republike. Ta določa smrtno kazen za atentate na člane republikanske vlade in zaporne kazni za rovarjenje proti republiki. Ker pa naj o tem razsoja državni sodni dvor, ki naj bo sestavljen iz dveh sodnikov po poklicu in petih sodnikov, ki jih imenuje državni predsednik po prostem preudarku, znači zakon v tej obliki spremembo ustave in je zato potrebna dvetretjinska večina. Zato je vlada, ki jo do zdaj tvorijo centrum (69 poslancev), večinski socialisti (113) in demokratska stranka (45), začela pogajanja z neodvisnimi socialisti (81) in nemško ljudsko stranko (62). Medtem ko so se večinski socialisti zopet enkrat spomnili svojih radikalnih gesel in upali ž njimi spraviti neodvisne socialiste v vladno in tako pripraviti pot zopetni združitvi obeh strank, so se najodločneje uprli ravno zadnje dni proti vstopu Stinesove nemške ljudske stranke v vladno. Obenem pa socialistični listi ponavljajo vsak dan možnost razpusta parlamenta, če se ne sestavi močna vlada levece.

V boju proti novemu zakonu je stopila v ospredje Bavarska, ki je zastopana v parlamentu predvsem po 19 članih bavarske ljudske stranke. Le-ta vidi v določitvi državnega sodišča za zločine proti republiki poseganje v svojo sodno vrhovnost, ker po ustavi pripada izvrševanje pravosodstva deželam. Razprava zakona o varstvu republike in znani Leoprechtingov proces, v katerem je bil kompromitiran zlasti monakovski francoski poslanik, sta vnovič pokazala, kako pereče je bavarsko vprašanje za Nemčijo in da ga s par unitarističnimi gestami ni mogoče rešiti.

Pri vsem tem razvoju pa je zanimivo, kako velik ugled uživa centrum in dr. Wirth. Dasi ga večinski socialisti in neodvisni številčno daleč nadkriljujejo, vendar se ni pri pogajanjih za sestavo nove koalicijske vlade nikjer pojavila misel, da bi morda ena izmed teh dveh največjih strank prevzela državno krmilo v svoje roke. Vzrok temu je predvsem dejstvo, da centrum uživa vsled delavnosti in parlamentarne spretnosti svojih članov največji ugled.

Seveda je tudi tu svobodomiselnostu moč centra jako neprijetna in zato stori vse, da poglubi razdor z bavarsko ljudsko stranko; žal mu je do zdaj to v marsičem uspelo. Sploh se opazuje lahko svetovno stremenje lože, da razbije enotne, krepke katoliške stranke. Zelo jasno se je videlo to pri zadnjih volitvah na Nizozemskem.

Tu so katoličani, ki štejejo le 30 odstotkov bejalstva, po vojni prvič postavili vladno pod predstvom Ruys van Beerenbroeck. Ta uspeh so imeli pripi-

sovati predvsem enotni organizaciji katoliške stranke, ki je izmed 100 poslancev dobila 30. Zato pa so liberalci in socialisti pred letošnjimi volitvami napeli vse sile, da razbijejo katoliško stranko. Divjo gonjo so začeli zlasti proti ministru za socialno politiko, katoličanu Aalberseju ter skušali z raznimi gesli odtrgati zlasti konservativne kroge in jih zbrati v »novi« katoliški stranki. Toda izkušnemu voditelju nizozemskih katoličanov, prelatu Nolensu, se je zadnji hip posrečilo poravnati razkol in 8. julij je bil dan zmagoslavja katoliške misli, katoličani so pri-

dobili še dva mandata in z 32 mandati izšli kot najmočnejša stranka iz volitev in bodo kakor do zdaj v zvezi z vernimi protestanti (16) in krščanskimi socialisti (12) tvorili vlado.

Nizozemski ministrski predsednik Ruys van Beerenbroeck, belgijski Theunis, nemški kancler dr. Wirth, avstrijski kancler dr. Seipel — ta četvorica kaže smer novega razvoja. Razočarani in nezadovoljni s svobodomiselnostjo in materialističnim marksizmom se vračajo narodi nazaj h krščanstvu kot edinemu trdnemu temelju nove Evrope.

Provizorna odgoditev krize.

DEMOKRATJE NA KOLENIH. — KRIZA SE KONČA PO SPREJETEM PRORAČUNU IN POSOJILU.

Belgrad, 14. julija. (Izv.) Današnji demokratski tisk popolnoma zamočuje brzojavko, ki jo je min. predsednik Nikola Pašić poslal včeraj zvečer kralju na Bled o težavnem političnem položaju in krizi vlade. Edino »Vreme«, ki je izvršno informirano, potrjuje v polnem obsegu vest o politični krizi vlade. Isto je prinesla tudi »Politika« s popravkom, da je Pašić včeraj zvečer napisal pismo, ki ga je imel danes odnesti Marko Trifković na Bled. Iz vsega je razvidno, da je demokrat zelo neprijetno, ker so s svojo nespretnostjo izzvali krizo kabineta. Demokrati niso pričakovali, da bo Pašić odgovoril na vprašanje o kandidaturi za notranjega ministra s tako kretinjo. Včeraj zvečer je predsednik narodne skupščine dr. Ribar dalje časa konferiral z min. predsednikom Pašićem in predsednikom demokratskega kluba Ljubo Davidovićem ter skušal doseči kompromis. Današnji dopoldan je pretekel v popolni negotovosti. Radikalci so trdovratno potrjevali včerajšnjo vest ter naglašali, da se kabinet nahaja v popolni demisiiji. Demokratom ni preostalo drugo kakor umik. Današnja seja parlamenta se je radi teh dogod-

kov pričela šele ob 6. popoldne. Demokratski klub se je posvetoval še ob početku seje, tako da niso njegovi člani niti poslušali svojega poročevalca finančnega odbora poslanca dr. Sečero. Radikalci so medtem čakali na odgovor demokratskega kluba, Boj je bil v demokratskem klubu zelo oster, dokler ni končno zmagalo pomirljivo stališče, da se umakneta kandidaturi Pečića za notranjega ministra in Jovnovića za državnega svetnika. Sklenili so, na se to vprašanje odgovodi od sprejetja državnega proračuna in zakona o najetju državnega posojila. Predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidović je to sporočil min. predsedniku Pašiću v ministrski sobi parlamenta, nakar je Pašić sklical med govorom poročevalca dr. Sečero radikalni klub h kratki seji. Radikalni klub je vzel na zna- nje sklepe demokratskega kluba tako, da je trenutno kriza odgojena. Eden izmed uglednih radikalcev je izjavil vašemu dopisniku, da gre samo za provizorij, dokler se ne izglasujeta v parlamentu državni proračun in zakon o najetju državnega posojila.

Klavrna seja narod. skupščine.

Belgrad, 14. jul. (Izv.) Današnja seja parlamenta se je pričela ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu je bila podrobna razprava o državnem proračunu. Prvi je govoril predsednik finančnega odbora Voja Veljković, ki je v daljšem govoru obravnaval finančni položaj naše države, ter navajal, kako naj bi se odpravile vse težkoče. — Na popoldanski seji skupščine je govoril posl. dr. Sečero, ki ga ni nihče poslušal, niti pristajši vladnih strank. Iz vrst radikalnega kluba so padali med njegovim govorom medklici, naj konča. Demokrati sami so prihajali k niemu ter mu svetovali, naj konča svoj govor, vendar pa dr. Sečero ni hotel odnehati. Sam predsednik parlamenta je podelil ukor dr. Sečero, ker je svoj govor raztegnil nad eno uro. Došlo je radi tega do spora med njim in predsednikom. Med drugim je dr. Sečero izjavil da je pravoslavna duhovščina v nekaterih krajih slabše dotirana kakor katoliška, tako n. pr. v Liki in Krbavi. Iz vrst Jugoslovanskega kluba se mu je klicalo, da je to laž in da je to treba dokazati, nakar je dr. Sečero popolnoma utihnil. — Za njim bi imel govoriti finančni minister dr. Kumaudi, ki je pa čas potekel, je samo izjavil, da se odpoveduje besedi in da bo v podrobni razpravi o proračunu podal dvoje potrebnih pojasnil. — Nato se je prešlo na glasovanje. Glasovalo je načeloma za proračun izmed 208 poslancev 164 za in 44 poslancev proti. — Predsednik je nato zaključil sejo ter napovedal prihodnjo za jutri ob 9. uri dopoldne z dnevnim redom: 1. Volitev odbora za zakonski predlog o odgoditvi oblastnih volitev na mesec oktober. 2. Podrobna razprava o proračunu posameznih ministrstev.

ITALIJANSKI NACIONALISTI PROTI POSLANIKU MANZONIJU.

Rim, 14. julija. (Izv.) Listi poročajo, da je bil italijanski poslanik v Belgradu grof Manzoni pozvan v Rim, ker je sprejel v Belgradu bivšega predsednika reške vlade Zanello in se z njim razgovarjal. »Idea Nazionale« zahteva, naj se poslanik strogo kaznuje, in pripominja, da se ne sme več vrniti v Belgrad.

Vojni dolgovi bivše Srbije.

Belgrad, 14. julija. (Izv.) Na današnji seji je govoril načelnik finančnega odbora dr. Voja Veljković, ki je zagovarjal sklepe finančnega odbora in jih opravičeval z vojnimi dolgovi države. Predvsem gre, je dejal, za poravnavo vojnega dolga, ki smo si ga najeli na Angleškem, Francoskem in v Ameriki. Sprožilo se je vprašanje, da bi se črtali ti dolgovi, vendar to vprašanje še ni doslej rešeno. Angleška, ki dolguje zaveznikom in je tudi upnica, je pristala na črtanje vojnih dolgov, ravnotako tudi Francoska, ki ima več dati, nego dobiti. Ker naša država samo dolguje in nima nikakih terjatev iz tega naslova, ima velik interes na tem, da se ti dolgovi črtajo. Toda tu je Amerika, kateri to ne konvenira in ki zaradi tega ni privolila v črtanje dolgov, ker so Zedinjene države severoameriške le posodile in nič ne dolgujejo. Naša država dolguje Franciji nekaj nad 1.300.000.000 frankov, Angliji približno 25 milijonov funtov, kar odgovarja po današnjem tečaju 1300 milijonov frankov, in Ameriki 56 milijonov dolarjev, to je približno 3.200.000.000 fr., ali 20 milijard dinarjev. Ako bi morali plačevati obresti samo po 5%, bi morali samo na obrestih plačevati letno nad eno milijardo dinarjev. Razen tega moramo po mirovnih pogodbah poravnati del predvojnega posojila bivše Avstro-Ogrske. Po teh pogodbah moramo tudi plačati v reparacijski fond vrednost državne imovine, kakor železnice, šume, zgradbe itd., in sicer v oni izmeri, kakor je ta imovina prešla v našo last. Cenitev še ni izvršena, vendar moremo reči, da bomo morali iz tega naslova plačati kakih 300 milijonov frankov. Nadalje dolguje naša država Narodni banki okrog 4.400.000.000 dinarjev. Za ta dolg se imora država brigati, ker je od njegove povrnitve odvisno izboljšanje dinarja. Pride še posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev.

NESREČA V ŠKOTSKEM RUDNIKU.

Sterling (Škotsko), 14. julija. (Izv.) V tukajšnjem premogokopu so se vneli dušični plini, pri čemer je bilo 12 delavcev mrtvih in 5 poškodovanih.

Bolgarski oficialni glas o makedonskem vprašanju.

»L'Echo de Bulgarie«, ki izraža mnenje bolgarskega premiera Stambolijskega, piše 8. julija t. m. o makedonskem vprašanju sledeče:

»Srbski tisk nam ne more odpustiti, da smo vprašanje čet spravili pred Društvo narodov. Toda s tem svojim postopkom bolgarska vlada ni storila nič drugega nego da se je poslužila člena 11. statuta Društva narodov, kateri ji izrečno podeljuje pravico na podlagi prijateljstva obrniti pozornost Društva, oziroma njegovega Sveta na vsako okoliščino, ki je take narave, da bi mogla vplivati na mednarodne odnose in spraviti v nevarnost mir, oziroma dobi sporazum med narodi, od katerih mir zavisi.«

Naši zapadni kolegi ne bodo mogli ta- jiti, da so v izvestnih trenutkih, tako onkaj kakor njihova vlada, rabili nasproti nam jezik, ki izključuje vsak dvom nad nameni, ki jih nasproti nam zasledujejo. Ker je ta kampanja postajala čedalje bolj živahna in so se grozje vsak dan bolj naglašale, je sofijska vlada imela pravico, da likvidira vprašanje, ki je moglo postati zelo nevarno. S tem smo izpolnili dolžnost, da čuvamo nad svojo varnostjo in mi menimo, da nam nihče ne more te pravice oprekeati. Kljub temu so se naši belgrajski bratje zelo razdražili. Da uganemo vzroke njihovega slabega razpoloženja, nam hvalabogu ni treba posegati daleč. Članki, ki so jih nekateri izmed belgrajskih listov posvetili četaškemu vprašanju, so zelo interesantni in ker nas to vprašanje usodnim potom privede do vprašanja narodnih manjšin v Makedoniji, je popolnoma razumljivo, zakaj je srbski tisk obupan, ko vidi, da »notranje vprašanje« zadobiva čedalje bolj mednarodni značaj.

Napadajoč v prvi vrsti režim gospoda Pašića — morebiti z namenom, da spravijo to vprašanje na drugi tir — so srbski listi objavili o položaju v Makedoniji taka kričeča priznanja, da jim moramo biti samo hvalježi, da so sami načeli vprašanje, ki je tako delikatno in ima take daleko-sežne posledice za bodočnost balkanskih narodov. Zapuščajoč po malem svojo igro, ki je obstojala v tem, da so dozdaj brez prestanka trdili, da je vsega, kar se v Makedoniji dogaja, kriva Bolgarija — začenjajo naši srbski kolegi jasneje gledati in zdaj sami v veliki meri doprinašajo k temu, da se vprašanje spravi na pravilni tir. In če beremo zdaj v srbskih dnevnikih, ki jih nobeden ne bo osumil prevelikih simpatij do nas, da se kaos, ki vlada v Makedoniji, ne more pripisati Bolgariji, ampak da se morajo vzroki makedonske anarhije iskati v sedanjem režimu v Jugoslaviji — nas navdaja goreča želja, naj bi tudi belgrajska vlada priznala očitno resnico in opustila nesrečno politiko obdolževanja in groženj.

Pred nekaj dnevi smo priobčili članke, ki jih srbski listi posvečujejo makedonskemu vprašanju. Držimo se njihovih ugotovitev, kajti one osvetljujejo vprašanje s pravega stališča. Tisti dan, ko se v Makedoniji usanovi režim poštenosti, svobode in socialne pravičnosti, bo četaško vprašanje na polovico rešeno. Da se to doseže, bi se mogli belgrajski oblastniki morebiti poslužiti bolj uspešnih sredstev nego so večne obdolžitve Bolgarije. Kajti globlje vzroke agitacije, ki v Makedoniji kipi, je treba iskati čisto drugod nego v dozdevnem revolucionarnem rovarjenju bolgarske vlade. Priznanja srbskega tiska v tem oziru so zadosti zgovorna.

V nekaj dneh se svet Društva narodov zbere v Londonu, da razsoja o sporu med nami in sosedno državo. Upamo, da se svet ne bo pomišljal iti vprašanju do dna. Kajti dokler se vprašanje narodnih manjšin ne reši v duhu široke pravičnosti, nespornimljenja z našim sosedom ne bodo prenehala.

Kolikor je v teh besedah bolgarskega vladnega organa resnice, toliko je v njih obenem krvave ironije nad koruptnim, brezvestnim in nemoralnim režimom Nikole Pašića, ki je šel dolžit Bolgarijo, pa pride zdaj sam pred sodni stol Društva narodov. Iz članka organa angleškega zunanega urada, »Observer«, ki je izšel skoro istočasno, posnemamo, da gleda Lloyd Ge-

orge na to vprašanje z istimi očmi kakor oficijelno bolgarsko glasilo. To je sigurni predznak za to, kako bo izpadla razprava 17. t. m. v Londonu.

Za ugled naše države v inozemstvu je to gotovo žalostno, toda za očistitve nemo-ralnih razmer, s katerimi je zastupila našo upravo demokrasko-radikalna koalicija, utegne biti koristno in zdravilno.

Kontrola za uporabo posojila.

Belgrad, 14. julija. (Izv.) V imenu Ju-goslovanskega kluba je predlagal posl. dr. Du-bilić danes dopolnilo k § 6. zakona o najetju državnega posojila, po katerem naj se finančni odbor proglasi za perma-nentno do volite nove skupščine. Ta svoj predlog je utemeljeval s tem, da ima fi-nančni odbor kontrolirati vporabo držav-nega posojila in da bi bila ta kontrola v slučaju razpusta skupščine za več mese-cov nemogoča.

Vesti o provizijah.

Belgrad, 14. julija. (Izv.) Za vpraša-nje državnega posojila se demokrati zelo zanimajo. V radikalnem klubu obstoji močna opozicija proti posojilu, vendar pa se zdi, da je uspelo Pašiću, pridobiti klub, da bo glasoval za posojilo. V Belgradu se raznašajo najbolj fantastične vesti o provizijah, ki da so jih dobile privatne in politične osebnosti od Blerove skupine. V kolikor so te vesti resnične, se ne more kontrolirati, vendar pa groze opozicional-ni listi, da bodo objavili porazna odkritja, ki bodo kompromitirala važne politične osebnosti.

Zasluga dr. Hohnjeca za Prekmurje.

Belgrad, 14. julija. (Izv.) Ena izmed najnujnejših zahtev Prekmurja se je iz-polnila. Danes je železniška uprava ob-vestila posl. dr. Hohnjeca, da se otvo-ri železniški promet na progi Murska So-bota—Hodoš. Vlak bo vozil za sedaj dva-krat na teden. Poslanec dr. Hohnjec je v imenu Jugoslovanskega kluba vložil svoj-čas radi te zadeve interpelacijo in več-krat posredoval pri ministru za promet tako, da je končno železniška uprava od-nehala napram odločnim zahtevam posl. dr. Hohnjeca.

VPRAŠANJE ČRNE GORE.

Pariz, 14. jul. (Izv.) Veleposlaniška konferenca je včeraj pri določevanju končnoveljavnih mej med Jugoslavijo in Albanijo ugotovila, da tvori Črna gora izza leta 1919 bistven del Jugoslavije. Ta-krat je mirovna konferenca odklonila ljud-sko glasovanje v tej deželi. Z včerajšnjim sklepom veleposlaniške konference je Črna gora tudi oficijelno izginila z zemlje-vida Evrope.

NOV MORATORIJ ZA NEMČIJO.

Pariz, 14. julija. (Izv.) »Petit Journal« poroča o včerajšnjih razpravah delegatov reparacijske komisije o finančnem položaju Nemčije: Sir John Bradbury, ki je od angleške vlade prejel formalna navodila, je predlagal nov moratorij za Nemčijo, ki ne vsebuje le popolno ukinitve vseh pla-čil v zlatu za dobo dveh ali celo treh let, ampak predvideva tudi za isto dobo pre-cejšnje znižanje dobav.

† Ciril Metod Vuga.

Iz Gorice je dospela tužna novica, da je umrl v splošni bolnici 12. julija po vsi Goriški znani in priljubljeni duhovnik Ci-til Metod Vuga. Pogreb je bil včeraj, 14. julija. Pokojnik je bil rojen 1875 v Solka-nu, v Gorici je dovršil gimnazijo in bogoslovje, l. 1899 je imel novo mašo v Solka-nu, potem je bil več let kaplan v Kobaridu, kratko dobo kurat v Batah, potem stolni vikar v Gorici, odkoder je šel v tako težav-no službo kurata v Podgori pri Gorici, od-koder ga je pregnala vojna. Med vojno je pastiroval nekaj časa v begunskem tabo-rišču Brucku na Litvi, potem pa med be-gunci, raztresenimi po Češki in Moravski. L. 1918 se je vrnil v Gorico, odkoder je oskrboval 3 povsem porušene duhovnije, svojo Podgoro, sosednji Ločnik in Pevmo. Ko je dobil zaslonno stanovanje in barako za kapelo se je preselil l. 1920 v Podgoro, kjer je začel bolezni. Jeseni 1921 se je umaknil v Harije pri Ilirski Bistrici, pri-čakujoč, da si v kraškem svetu utrdi zrah-ljano zdravje. Bilo je pa prekasno, letos spomladi je resno obolel.

Bil je goreč duhovnik, ki je povsoč zelo povzdignil versko življenje, znamenit govornik v cerkvi in izven nje. Ustanovil je mnogo Marijinih družb ter jim znal vdihniti krepko se razvijajoče življenje. Mnogo in zelo uspešno je deloval na pro-svetnem polju, koliko zanosnih predavanj in govorov je imel pri Slov. krščanski so-cialni zvezi v Gorici in pri izobraževalnih društvih vsepovsod po deželi. Ob razsulu je bil zelo delaven član Narodnega sveta na Goriškem in začel urejevati Goriško Stra-žo ter ji ostal požrtvovalen urednik, dokler

»Aere Nouvelle« potrjuje, da se je pri oficijelnih razpravah v reparacijski komi-siji stvorila večina ali celo enoglasnost pro-ti Franciji.

ZNIZANJE VOJAŠKEGA KONTINGENTA NA ČESKEM.

Praga, 14. jul. (Izv.) V poslanski zbor-nici je vlada umaknila predlogo glede olajšanja v vojaški službi, ker se stranke niso mogle zediniti o dopustnem odstot-nem številu onih vojakov, ki se imajo od-pustiti. Vladna koalicija v senatu se je sporazumela, naj se skuša predlogo, ki jo je vlada umaknila, uveljaviti v senatu kot iniciativni predlog. To so tudi na da-našnji seji senata sprejele vse stranke z nekaterimi izjemami. Po novi obliki zakonskega načrta se more razen onih ak-tivnih vojakov, ki so bili asentirani v enem letniku, odpustiti po šestmesečni službi največ 4000 mož.

VPRAŠANJE ANGLEŠKEGA DOLGA AMERIKI.

London, 14. julija. (Izv.) Parlamen-tarni sotrudnik lista »Daily Telegraph« poroča: Včeraj so v ministrskih krogih go-vorili o povračilu angleških dolgov, katere je prejela Anglija od Amerike. Pred sejo ministrskega sveta so imeli Balfour, Hor-ne, Blacket in angleški veleposlanik v Wa-shingtonu Geddes daljši razgovor, pri če-mer so razpravljali tudi o vprašanju dol-gov, ki jih je najela Anglija v Ameriki.

Zapostavljanje katoli-čanov.

(Iz govora narodnega poslanca Karla Škulja v narodni skupščini 4. julija.)

(Dalje.)

Mesto krščanske sokolske vzgoja.

Priznati mi morate zlasti tisti, ki po-znate katoliško cerkveno življenje, da so takozvane marijanske kongregacije popol-noma interna cerkvena in pastoralna zade-va. (Ugovori poslanca Majena, Tokana in drugih: »Lepo bi bilo, če bi bilo res. Pa so politična organizacija.«) Pokrajinska vlada za Bosno in Hercegovino je smatrala za umestno in potrebno, da je s posebnim od-lokom prepovedala marijanske kongregaci-je na šolah, in sicer tako ostro, da je zagro-zila z izključitvijo iz šole tistim, ki bi bili člani Marijine kongregacije. Gospodje! Prav tista šolska uprava pa je dopustila, da se osniva jo na njenih šolah razne organiza-cije s svobodomiselnostjo tendenco. (Ugovori in medklici. Prepri med poslancema dr. Šimrakom in Drogenikom. Posl. Majcen: »Povejte, kje?«) Saj slišite, da v Sarajevu, v Bosni!

To pa še ni vse! Leta 1920., torej takoj v prvih početkih naše države, je smatralo prosvetno ministrstvo za umestno, da izda nalogo, da se goji po vseh šolah takozvani sokolski duh. (Medklici Ivana Majena: »To je dobra ideja.« — Jakob Kušar: »Pred 50 leti so bili duhovniki člani Sokola.«) Med-klici: »Kaj imate proti Sokolu?«) Gospodje sprašujejo, zakaj smo mi proti sokolski or-ganizaciji. Res je sicer, da je bilo svoj čas drugače. Toda dovolite, da Vam pojasnim, zakaj je danes zopet drugače. Češki sokolski vestnik v svoji številki z dne 6. maja 1920, stran 201 piše med drugim: »Ako smo mi misleči ljudje 20. stoletja, smo in

je bival v Gorici, navzlic vsem grožnjam in napadom od strani Italijanov. Občudo-vali smo njegovo neustrašenost in njegovo navdušenost, ki sta sevala iz vsakega nje-govega članka in uvodnika.

Pokojnik je bil odkrit značaj in meh-ka lirična duša, ki je spesnil od svojih di-jaskih let veliko nežnih pesmic; le nekaj jih je priobčil v raznih naših listih. Pre-stavil je svetopisemsko Visoko pesem ter ji znal ohraniti vso njeno pesniško vred-nost. V njegovi zapuščini je gotovo mnogo pesniškega blaga, vrednega, da se otme pozabi. Vsa goriška dežela in sosednja Kranjska, kamor je tako rad zahajal že radi svojega prijatelja in učitelja dr. Ja-neza Evangelista Kreka, sta ga poznala in cenila kot duhovitega in veseloj trosečega družabnika, ki je znal tudi otrplega če-merneža spraviti v dobro voljo.

S pokojnikom je izgubila tako hudo prizadet italijanska Slovenija enega iz-med svojih najboljših sinov. Ožijim roja-kom pokojnikovim naše iskreno sožalje, blagemu pokojniku pa obilno plačilo pri Njem, ki je videl vso njegovo go-rečnost za čast božjo, dušno in telesno dobrobit svojega naroda. Nesrečna Go-riška mu ohrani trajen in hvaležen spomin.

Govor Bolčevega Pepeta

na mladoliberalnem zaupnem shodu v nedeljo 9. julija 1922.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Gospoda moja! Jest nism rojen go-vornik, kokr veste; rojen scer sm, hvala

Pričakuje se, da se v kratkem prično po-svetovanja med angleškimi in ameriškimi izvedenci. Medtem se bodo vršila priprav-ljalna dela, da se Ameriki plačajo obresti, ki zapadejo jeseni.

LOV ZA MORILCI RATHENAU-A.

Dessau, 14. julija. (Izv.) Anhaltski državni svet sporoča, da se nahajata po-begla morilca pokojnega nemškega mini-stra zunanjih poslov dr. Rathenaua v An-haltu. Policija je ukrenila vse potrebno, da jima zapre meje in onemogoči pobeg.

ATENTAT NA PARIŠKEGA POLICIJSKEGA PREFEKTA.

Pariz, 14. julija. (Izv.) Ko so dospeli avtomobili, s katerimi so se vozile oficial-ne osebnosti od pregledovanja parade čet, ob 11.15 na vogal Avenue de Morigny in Avenue des Champs Elysee, je izmed mno-goštevilne množice neki človek oddal dva revolverska strela na avtomobil policijs-kega prefekta, ki se je vozil pred avtomobi-lom predsednika Milleranda. Strela niso nikogar ranili. Atentatorja je prijel poli-cija, kateri je izjavil pri zasliševanju, da se zove Gustav Bouvet, imenovan »Juve-nis«, da je star 20 let in je po poklicu risar v neki avtomobilni tovarni. On je znan anarhist in generalni tajnik komunistične omladine. Bil je že dvakrat predkaznovan. Kakor je izjavil, je streljal na policijskega prefekta zato, da bi obrnil pozornost na po-ložaj proletariata.

moramo biti proti veri.« In g. Vidmar, na-čelnik slovenskega Sokola, je izjavil na glavni skupščini sokolskega saveza leta 1920: »Mi gremo po čeških potih in bomo šli tudi v bodoče.« (Dolgotrajen nemir. Kli-ci: »To pišejo samo Čehi.«) Navedel sem samo dva slučaja, čeprav bi jih lahko na-štel še mnogo. (Nemir se nadaljuje.)

Ker gospodje Slovenci ugovarjajo tek-stu češkega lista, dovolite, da omenim še to, kaj je pisal neki slovenski časopis v po-ročilu o smrti staroste jugoslovanskega so-kolskega saveza. Govoril je v tem smislu: Sokolska bojna četa je obstala, da se po-kloni njemu, ki se je vrnil k naravi, iz ka-tere je izšel. — Ali ni to čisti naturalizem? Priznati nam morate, da mi, ki branimo po-zitivno religijo, moramo braniti tudi našo mladino proti takemu duhu, kakršnega sem sedaj opisal.

Dvojna mera.

Stojim na stališču: kakor moramo mi svoje organizacije vzdrževati z lastnimi močmi, tako jih morajo tudi drugi! (Ivan Majcen: »Zakaj ste prosili za 2 milijona podpore za orlovski izlet?«) Gospod Maj-cen, nisem mislil o tem govoriti, a ker ste stvar sprožili, bom pa! Lansko leto je šlo več naših Orlov v Strassburg k velikim tekmam. Takrat je Orlovska zveza prosila za podporo z ozirom na to, ker je dobil Sokol 400.000 kron podpore, ko je šlo 7 članov netelovadcev v Lille k tekmam. A Ore! ni dobil ničesar. Sokoli so torej dobi-li 400.000 kron, naša organizacija pa ni dobila niti vinarja, čeprav je šlo veliko število telovadcev v Strassburg. (Medklici: »Pa vi ste opozicija!«) Dr. Šimrak: »Je li ste čuli što je ovaj kazao? Zar opozicija ne plati poreza?« Dr. Korun: »Kadar bodete Vi na vladi, pa bodete podpirali samo Ore, ne pa Sokolov.«) Če bomo dali Orlom, bomo dali tudi Sokolom. (Dr. Ko-run: »Tega pa ne verjamem.«) Medklici:

Bugu, ampak rojen sm za furmana, ne za govornika. Kdur če pa furman bit, ta mo-ra znat vuzit in tku naprej, kokr prau na-rudna pesm, in kokr sma ja učaseh zažin-gal, ke sma bli dobre vole.

Pa pestima špase na stran, gospoda moja, in pumenima se pametn, kokr se šika za udrašene ldi. Ja, gospoda moja, fur-man more znat furat, tu je gvišn ket amen u učenaš. Tuki pa na mislem na fijakarje iz druge take navadne furmane, ke furaja iz kojne al druga domača žvaljo, ke iz kojne — pu pravice rečen — jest sam ni-sem nekol znou vork furat, čeprou sm biu leta in leta mestn furman, ampak u misleh mam tle pulitične furmane; ja, gospoda moja, pulitične furmane. Sej me zastoptel!

Astn, gospoda moja! Ket pulitičen fur-man sm pa jest špecialist in uživam ket tak pouosd neumejen zaupajne, tu b m loh-ka putrdil ta star liberalci. De tud med vam, gospoda moja, nism brez zaupajna, je pa ta nar leuš dukaz tu, ke ste me spre-jel u soja slauna stranka, me puvabil na današn slaun shod in me clu zvulil u slaun udbor.

Velika čast je tu zame, gospoda moja, pusebn velika čast; ampak, gospoda moja, kulk je dons pr nas čast uredna, tu je druš uprašajne; prbit pa je, de pr nas dons urednost časti bl hitr pada, kokr naša va-luta in de na plac za ta nar večja čast še enga jajca na dubiš. Astn, gospoda moja, za ta men izkazana čast, kokr vidte, m ni dost. Ampak neki druga se pr nas drži usake večje časti in tu me vesel. Kene: iz častjo s prdubi clouk tud prijatle in tu ni napčen, še bulš in bl važn pa je, de se med tem prijatlem urajma lohko tud kašn bančn raunatelj. De bančn raunatelj precej zale-

»Jugoslovanski Sokol je siromašen, kleri-kalci so pa bogati.« Veselost.) Hvala za poklon, samo škoda, da je baš obratno.

Sedaj imamo isti slučaj. Naš Ore! gre v Brno. Ker se je čulo in tudi dalo publi-cirati, da je ministrski svet votiral toliko in toliko svoto — mislim, da več nego mi-lion kron — za sokolski izlet v Ljubljani, smo tudi mi poskusili, seveda brez upa in brez vsake nade, da bi dobili podporo za orlovski izlet v Brno. Toda za Ore! »ne-ma pare« dočim bo za sokolski izlet v Ljubljani stopilo v akcijo finančno mini-strstvo, prosvetno ministrstvo, ministrstvo za agrarno reformo, kratko rečeno ves aparat, ki ga ima vlada v rokah. (Medklici: »Sokol je nacionalna organizacija.«) Ni nacionalna organizacija, ampak samo de-mokratska, niti radikalna ne. (Medklici: »Fašistovska!«)

Jaz bi poudarjal samo to, da je za organizacijo, za katero se je dvignil ves vlaadni aparat v taki meri, to zelo slabo, slabše nego če bi se razvijala na svojih lastnih tleh in iz svoje lastne moči. Kajti s tem, ko silite mladino, da vsrkava so-kolski duh, da vežba vojaško-sokolske va-je, da mora mladina peti sokolsko himno, s tem ste si več škodovali nego koristili. (Klici: »Čutijo, da sami ne morejo ohrani-ti Sokolale«)

Proticerkvena akcija na Hrvaškem.

Interesantno je tudi to, to povem v ilustracijo poprej navedenih argumentov, ki so jih nekateri poprej smatrali kot silno nepotrebne — da čujemo in opažamo, ka-ko vlada z nekako simpatijo podpira in spremlja na Hrvaškem tisto gibanje neka-terih ljudi, ki se upirajo proti katoliški cerkvi in hočejo ustanoviti na Hrvaškem nekako narodno cerkev. Čudno je to in s političnega stališča silno nemodro, da je vladi mnogo bolj simpatičnih 10 oseb, ki se upirajo proti avtoriteti, nego vsa kato-liška cerkev, o kateri morate reči, da je bila vedno lojalna proti državi. (Ivan Maj-cen: »Gospod Škulj, tega je vsega kriv Rim. Naj odpravi celibat, pa tega gibanja ne bo.«) Pustite celibat, jaz sem zadovo-ljen. (Velik nemir in medklici. Dr. Korun: Enim bi pa bilo menda le všeč!)

Vse točke, katere sem dosedaj naštel, se tičejo direktno ali indirektno šolstva. S tega mesta moram konstatirati, da je v šti-rih letih obstoja naše mlade države črtala oseba, ki je danes na čelu min. prosvete, s svojim delom tako globoke brazde v srce našega kat. slovenskega in hrv. naroda, da ostane ta oseba v trajnem spominu, toda v takem, da je človeka groza!

Ironija usode je v tem, da prav dotič-na osebnost, ki je izjavila tukaj s tribune, da deluje v tem zmislu, da se sklene edinstvo med tremi brati Srbi, Hrvati in Slovenci, dela baš nasprotno. (Klici: Kdo je oni? Barič: Pribečević — jugoslovanski Bismarek.)

Proti katoliškemu kleru.

Gospodje! Samo eno točko bi si še dovolil omeniti, in to je sledeča. Vojno mi-nistrstvo je takrat, ko je razširilo vojaški srbski zakon na ves teritorij kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ukinito neko izjemo, ki smo jo imeli po prejšnjem vojaš-kega zakonu in ki se tiče vojaške dolžno-sti za bogoslovce in duhovnike. Mislim, da bi bilo umestno in jako modro, da bi vojno ministrstvo počakalo in pustilo to izjemo toliko časa, dokler se od naše strani in

žeja ket prjatli, tu m u pa rad potrdu sam gespud dohtar Žerjou. Tu pa še ni use!

Gespoda moja! A se je našm tuvaršm gespude Pucne, dohtar Kukuće al pa dohtar Žerjave kerkat sajnal, de jh u nhn pulitičen furajne, ke je u ta nar vožji zvez iz prjatlstvam bančneh ravnatelju, kerkat prfuru na ministrske stolčke? Nkol! Astn, gespoda moja, tud jest nism ud muh, tud jest znam dobr furat ket pulitičen furman.

Pa brez zamere, gospoda moja! Jest na mislem iz tem kermu kej naprej metat, zatu pestima tud vs tist bančn unterfuzlaj-ne pr mir; usak deluc je holt uredn soja plačila in zastojn se še mačke na raufaja. Ampak jest sm tou iz tem sam poudart, de sm tud jest tle in če b glih kerkat tku prložnost nanesla, de b naša slauna stranka trpela na pumajnkajn takeh zvezjd, ke sa prpraune za ministre, al pa če b spet kašn »Beg u Egipt« naprej pršou, de sm tud jest še tle, jest, ke sm z usm tistem lastnostem, ke sa putrebe za enga mini-stra u naš držau, na use strani bugat ub-darjen in de sm skus in skus dobr in za-nesliu pulitičen furman.

Astn, gospoda moja! Kokr veste, sm leta n leta držu iz ta starem, zatu sa me tud zbiral za mestuga furmana in zadovoln sm biu in mouču sm. Dondons m ta star še fur na morja več skumenderat, zato sm se pu-mladu kokr utrgan turšk nagel, če ga u frišna voda utakneš; ampak iz samem furam na morm bt več zadovoln. Čast sa slab in dragina na ush konceh in krajeb. Zatu, gespoda moja, de končam in de vas več douh gor na držim, zakličem: spounte se mojga pulitičnga furajna!

Janez Zgaga kukr stenagraf.

od strani države ne napravi konkordant ali da se predela tako zvani vojaški zakon. Toda vlada je smatrala za potrebno, da je naložila vojno dolžnost duhovnikom in bogoslovcem z odlokom z dne 23. marca t. l. (Klici: Što je bilo v Avstriji!) Ob času vojske sem imel kot bivši poslanec precej prilike, da vidim bližje gotove stvari, in vam lahko izjavim, da v najbolj kritičnem momentu, ko je bila Avstrija na tem, da razpade, ko je manjkalo materiala, ko je manjkalo vojaštva, nikdo ni prišel niti na idejo, da bi ukinil to, kar je sedaj napravila naša vlada. (Klici: Vi ne znate zaštat!) Vam bom povedal, zakaj se je sedaj storilo. Ali je mobilizacija, ali je vojna nevarnost, ali je pomanjkanje vojaštva? Saj vsi vidimo, koliko je vojaštva in vsi delujemo za zmanjšanje istega. Nekaj drugega je. Čuje se, da je v naši katoliški cerkvi pomanjkanje klera. Sedaj pa mora mlad duhovnik v najlepših letih, ko bi moral čitati novo mašo, iti v vojašnico. Ko se je udarilo po šolski mladini od pravega ministrstva, se je udarilo od vojne ministrstva še po kat. kleru!

Se enkrat poudarim, da bi bilo umestno počakati gotovega trenutka: konkordata ali pa rešitve vojaškega zakona. Ali to je čudno, da je taka sila, da se brez zakona, brez parlamenta ukine dosedanje stanje, dasi bi se lahko isto ohranilo že s stališča politične modrosti. (Jos. Drogenik: Vsi moški, tudi duhovniki morajo služiti v vojski. Žebot: Somostojni ste še za hujši militarizem. Doma govorite pa čisto drugače!)

Ali Vi odobravate to, da sedaj vojno ministrstvo nastavlja vojaške nabore na dneve, ki so katoličanom sveti? Pri nas v Sloveniji se je določil vojaški nabor na velik katoliški praznik, na dan sv. Rešnjega Telesa, v Hrvaški pa na dan sv. Petra in Pavla. Prej ni bilo naborov na take dneve, zakaj se sedaj na ta način provocirajo katoličani? (Tokan: To je pa res! Medklic: »To važi i za pravoslavne!«) Ob pravoslavnih dnevih se vojaški nabori ne vrše. (Dalje sledi.)

Prvovrstna nesramnost.

V Beogradu izhaja list z naslovom »Beogradski Dnevnik«, čegar glavni urednik je znani g. Krsta Cievrić. V tem listu od 10. t. m. čitamo pod naslovom »Nova nezgoda po vladu« dobesedno:

»Zahteva poslancev slovenske samostojne kmetičke stranke, naj vlada obljubi, da bo od tega (= ameriškega) posojila zgradila progo Kočevje—Vrbovsko kot zapadno zvezo Ljubljane z Jadranskim morjem in pa progo Sevnica—St. Janž, kot zvezo Maribora z Jadranom preko Karlovca ali Kočevja — in šele potem bodo glasovali za posojilo, sicer pa proti — je izjavila nenavadno mučen vtis ne samo pri ostalih vladnih skupinah, ampak tudi pri opoziciji.

Skoro vse parlamentarne skupine so ozlovljenje zaradi te nove alake (= napada) Slovenec, ki poskušajo naš trenutni nesporazum z brati Hrvati pri vsaki priliki kolikor mogoče izkoristiti. Izgleda, da se osredotočuje celokupno delovanje slovenskih poslancev brez razlike strank samo na kolikor mogoče veliko izkoriščanje razmer in na bogatenje Slovenije na račun in na stroške ostalih delov države.

Sodeč po razpoloženju, ki je sinoči vladalo med radikali in demokrati, bo težko da sprejeta zahteva slovenskih samostojnežev, ki se istotako kakor njihovi istoplemenski bratje prav malo ozirajo na ostale pokrajine in ki so prav malo razpoloženi za žrtve za državo.

O tem egoizmu bratov Slovencev bomo spreporočili kmalu obširneje.

Tako piše list, ki se redi iz Pribičevićevega kapitalističnega fonda, v katerem je pa skoro več slovenskega davčnega denarja kakor belgrajškega!

Podlež, ki je zagrešil v »Beogradskem Dnevniku« to prvovrstno nesramnost, naj bi vzel najprej v roke računico in potem pogledal nekoliko v državni proračun in pa v skrivnosti finančne delegacije v Ljubljani in davčne uprave za Slovenijo, in šele potem naj bi pisal o »egoizmu bratov Slovencev«.

Sicer se pa iz citiranega članka samega najbolje vidi, kdo in kje so — egoisti, in sicer zelo amazane vrste.

Politične novice.

— Vlada na krizi. Kakor bomba je udarila med demokrate sinočna vest, da je Pašić podal demisijsko celokupnega kabineta. Belgrajska demokratska glasila so dobila od demokratskega kluba navodila, da demisijsko zamože, ker je vendar še upanje, da se s popuščanjem demokratov doseže sporazum in Pašić umakne demisijsko. Demokrate so v težkem položaju; po eni strani so prisiljeni popuščati, po drugi strani pa morajo v obrambo strankinega prestiža iskati primerno obliko, da krijejo svoj umik. Po daljši debati v klubu so sklenili, da umaknejo kandidaturu Pečića za ministra notranjih zadev in Radoja Jovanovića za državnega svetnika — ki sta bila navidezni kamen spotike in zunanji povod za demisijsko — in da se kriza odgodi, dokler ne bo sprejet državni proračun in državno posojilo. Vladni glasovalni stroj bo pa moral zelo hitro, da spravi pod streho oba predloga do 1. avgusta. Do tedaj pa upajo

demokratije dobiti dovolj časa, da ali spor definitivno poravnajo ali pa poiščejo ovinkarskih poti, ki vodijo na Bled in do vodstva državnega krmila. Tako pač samo — računajo. To so bili motivi, da so se demokrate uklonili kljub prvotni korajži, ki so jo kazali. »Jutro« je včeraj poročalo, da demokratski klub ni voljan dopustiti, da se izigrava, in da je ostal pri svojem sklepu. Pašić je vzel poročilo demokratskega kluba na znanje, ker ni imel več zunanjega povoda za takojšnjo demisijsko. Kriza pa ostane latentna in tekem časa se bo morda izvedelo za pravi vzrok krize. Ni izključeno, da igra pri krizi važno vlogo debakel v zunanji politiki, katerega finale bo 17. t. m. v Londonu.

— Slovensko demokratsko učiteljsko se v zadnji številki »Učiteljskega Tovariša« izreka za enotno šolsko upravo v Sloveniji, ki naj obsega obdede oblasti in v kateri bi bili predstavniki obeh zastopani paritetno. Utemeljuje to s tem, da bi se v razdeljeni Sloveniji mogla zopet pojaviti separatistična stremeljenja, in s tem, da mora šolstvo ostati v rokah dosedanjih faktorjev, ki so, kakor znano, zvesti in verni pristaši Pribičevićevega svobodni-selnega evangelija. Dvoličnost tega stališča je na prvi pogled razvidna. Pristaši g. Jelenca, ki slejkoprej trdno drži z dr. Žerjavom, so za parcelacijo Slovenije, kjer upajo s tem oslabiti slovensko ljudstvo, da ne bi moglo tvoriti ene fronte napram belgrajskemu centralizmu, ne bi pa hoteli razdeliti med oblasti šolsko upravo, da ne bi prešla iz rok njenih sedanjih oblastnikov v roke avtonomnih zastopov. Zato so slejkoprej navdušeni za razdelitev v oblasti in le za šolstvo zahtevajo izjemno stališče. Kako si neki to predstavljajo? Razdelitev na oblasti je že sama na sebi strahovito skrupulo, kako pa bo še izgledala, ako se ena upravna panoga iz nje izvzame kakor nekako posebno telo sui juris, nekaka tretja oblast poleg dveh obstoječih? To bo šele kaos! Tako se dan na dan bolj razodeva, kakšni mojstri-skaze so bili na delu, ko se je oblastna razdelitev sklepala in kakšni še večji mojstri-skaze jo zdaj naknadno popravljajo in na stare krpe prišivajo nove. Najprej je prišel Žerjav in išče šele zdaj finančnih virov, iz katerih naj bi se oblasti vzdrževale in vršile svojo nalogo, ker so na to v Beogradu pozabili! Zdaj prihaja demokratsko učiteljsko in predlaga, da se šolska uprava iz oblastne razdelitve izvzame. Jutri pride drugi demokratski veleum in predloži kaj tretjega. Iz tega se razvidi vsa resnost in stvarnost, ki je vodila demokratske ustavne in upravne strokovnjake, ko so to postavili skupaj kakor sračka gnezdo.

— Kaj je socializem? Kdor tega ne ve, naj vzame »Napreje« v roke — pa si jih naj potem umije — in tam bo v štev. 75. izvedel, kakšna so odredila socialna načela »Naprejevih« socialdemokratov, s katerimi hočejo pričarati nebena na zemlji. Da pa našim čitateljem ta trud prihranimo, jim značilni del »Naprejeve« modrosti ponatismo. Evo: »Klerikalci imajo za seboj še močno in bogato cerkveno organizacijo, ki jo povrh vsega še država podpira, kljub temu, da hujskajo proti državi. Buržoazija, ki sedi na vladi, pač dobro ve, da klerikalci hujskajo, pa ne nastopa proti njim itd.« Upokojeni duhovnik, ki nima ne posestva, ne stanovanja, dobiva od države 75 par na dan, aktivni pa okroglo 26 kron in še te jim »socialnomisleči« Naprejevci zavidajo. In cerkvena organizacija je tako bogata, da so morali ponekod zapirati semenišča, druga pa so se zadolžila. Najbrž dišijo »Naprejev« kelih in monštrance. Ker pa »Naprejevi« socialisti vedo, da to njihovo lažnivo hujskanje nič ne bo zaleglo, so dodejali še malo »državotvorne« denunciacije. Pohvala ministra Gregorja ne bo izostala, morda se najde kje še kako drugo želje kot oskrbovalnica za »Naprejeve« proletarce.

— Pašićeva demisijska. Belgrajsko »Videlo« prinaša pod naslovom: »G. Pašić mora dole« sledeče poročilo z Bleda: »Usoda kabineta g. Pašića je definitivno odločena. Njegov obstoj je samo vprašanje dni. G. Pašić je postal nemogoč zaradi neuspehov v vnanji politiki, ki nas je znova dovela na zatožni klop pred Zvezo narodov, potem pa zaradi popolnega neuspeha v vseh praveh naše notranje politike. Vrh tega je stari Pašić tudi preveč kompromitiran vsled mnogih afer svojega sina, katerih javnost še ne pozna. Novi ministrski predsednik bo dr. Momčilo Ninčić, čegar uvidevnosti bo prepuščena izbira strank za vstop v vlado. Ta vlada bo izvršila tudi nove volitve.« — Da je to poročilo datirano z Bleda, ni nič posebnega. To je mogoče navaden časnikarski trik, da se napravi stvar verjetnejša. Zanimivo pa je, da je objavilo »Videlo« to svoje poročilo že 12. t. m., torej dan prej pred demisijsko.

— Tajništva za varstvo narodnih manjšin. Zveza narodov bo ustanovila v naši državi, v Romuniji in na Češkem posebno tajništva za varstvo narodnih manjšin. Tajništva bodo sprejemala razne pri-

tožbe in jih oddajala Zvezi narodov. Načelniki tajništev bodo neutralski, kot izvedenci pa bodo poslovali v enakem številu zastopniki narodnih manjšin in predstavniki državnih oblasti. — Bolj kot pri nas bi bila taka tajništva potrebna na Koroškem in zlasti v Primorju.

— Grki hočejo nad Carigrad? Skoro vsi belgrajski listi objavljajo sledečo, iz Pariza od 10. julija datirano brzojavko: »V kraljevem dvorcu v Atenah se je vršil kronski svet, kjer so sklenili mobilizacijo najmlajših letnikov vojske, da povečajo številčno stanje operacijske armade. S povečano armado bi napadli Carigrad. Čete za napad že koncentrirajo v Trakiji, kjer je zbranih nad 100.000 mož. Municijo dovažajo Grkom angleške ladje iz Smirne in iz Egipta.« — V posebnem strahu pred grškimi junaštvom Carigradčani skoro gotovo ne živijo.

— Romunski umik. Romunska vlada je dala objaviti v pariškem »Tempsu« sledeče poročilo poslanca Pinata o stanju v Dobrudži glede vpadov bolgarskih komitašev: »Od 1. 1918. do 16. maja 1. 1922., ko je bilo obsedeno stanje v Dobrudži ukinjeno, nikdar ni bilo v Dobrudži takega miru kot danes. Temu poročilu nasprotujejo vesti širijo samo take osebe, ki si žele ponovno razglasitev obsednega stanja, da bi mogli ložje ropati.« — Izgleda, da so se znali Romuni pravočasno izmuzniti izpred sodišča Zveze narodov, česar pa naša vlada ni zadela.

— Srednjeveški teror v Romuniji. V Bukarešti so bili pred več meseci obsedeni mnogi komunisti na večletne ječe in so bili pozneje s kraljevim ukazom amnestirani. Kmalu potem, ki so bili izpuščeni iz zaporov, je večina njih tajinstveno izginila. Vladni listi so poročali, da so pobegnili v Rusijo. Kakor sedaj poroča »Politika«, so nedavno našli v Besarabiji trupla treh izpuščenih komunistov. Splošno se govori, da so bili umorjeni od vojaških oblasti. Vsled tega je bil vojaški guverner Besarabije poklican v Bukarešto, kjer je podal poročilo, s katerim pa se vlada ni zadovoljila in mu ukazala, da uvede natančno preiskavo in poda izčrpno poročilo, na kateri način so izginili amnestirani komunisti.

Dnevne novice.

— Višji šolski svet je imel 13. t. m. sejo, na kateri se je oddalo več služb na meščanskih in ljudskih šolah, sestavilo nekaj tropredlogov za srednješolske službe, priporočilo ministrstvu nekaj učnih oseb za stalno upokojevitve in sistemiziralo več služb strokovnih učiteljev na meščanskih šolah. Pri razgovoru o razstavah ženskih ročnih del se je poudarjalo, da morata učiteljici za risanje in ženska ročna dela sodelovati. Razni motivi, posneti pri pouku za risanje iz narave, naj se prenašajo na platno. Razstave risarskih del bi morale kazati razvoj in napredek učencev od začetka do konca leta. — Najvažnejša točka se je pa postavila z dnevnega reda. Iz Sv. Lenarta na Štajerskem je dobilo predsedstvo pokrajinske uprave prošnjo, naj se na šolah kaj stori za kmetijstvo. Tako je prišla na dnevni red sledeča točka: »Preosnova šolstva v kmetijskem smislu: kmetijsko-nadaljevalne in gospodinjstvo-nadaljevalne šole.« Oddelek za kmetijstvo pri pokr. upravi je sestavil za take šole načrt. Ker člani viš. šol. sveta tega načrta niso dobili v roke, se je ta točka odložila, da se do prihodnje seje ta načrt razmnoži. Ker je ta zadeva velike važnosti in se je tudi že bivši deželni odbor pečal z njo, opozarjamo nanjo naše kmetovalce, ki naj povedo svoje mnenje in stavijo tozadevne nasvete. Obrtni naraščaj ima že svoje obrtnonadaljevalne šole, zato naj dobi svoje nadaljevalne šole tudi kmet. Mislil je gotovo dobro.

— Zupnik Fr. Rajčević leži v Leonišču za bolno nogo in se priporoča sobratom v memento.

— Patriotično delo jugofašistov. Ljudstvo v hrvatskem Primorju se zgraža nad najnovejšim junaštvom Pribičevićevih jugofašistov. Orjunaši so namreč priredili izlet v Cirkvenico in Kraljevico. Da bi svoj obsik ovekovečili, so v Kraljevici na veliko veselje tamošnjih Italijanov in Italijanašev vdrli v cerkev in v zvonik ter sneli hrvatsko zastavo, jo opljuvali in jo hoteli vreči v morje. Policija je to početje mirno gledala, zato se je pričelo ljudstvo samo organizirati in bo v prihodnje z Orjunaši samo obračunalo.

— Tajna komunistična organizacija. Zagrebška policija je te dni naredila v prostorih strokovne organizacije kovinarjev v Zagrebu hišno preiskavo in aretirala predsednika, tajnika in blagajnika ter konfiscirala društven denar in knjige. Pri blagajniku so našli slovenski koledar, ki je bil tiskan v Trstu. Za obtožilo smatra policija to, da je v pisarni visela poleg slike Aleksandra, tudi slika hrvatskega narodnega boritelja Kvaternika in pa atentatorja Alijagića. Organizacija je štela več članov, kakor pa socialdemokratska.

— Krvav izgrez v Zagrebu. Včeraj ob 2. uri ponoči se je zgodil v Zagrebu na Jelčićevem trgu med večjo skupino iz-

gred, ki je zahteval smrtno žrtve. Padlo je več strelcev, menda radi nekega političnega vzklika. Med spopadom je bil ubit neki Rudolf Rožič. Morilci so pobegnili brez sledu. Policija je uvedla preiskavo. Sumijo, da je spopad nastal med jugofašisti in pristaši Hrvatskega bloka.

— Pot italijanskega aeroplana čez Balkan. Italijansko letalo, ki pluje preko Evrope, je moralo med Belgradom in Sofijo dvakrat pristati, in sicer pri Nišu radi slabega vremena in pri Caribrodu radi slabega bencina. Vožnja med imenovanimi dvema krajema je radi tega trajala okoli 24 ur.

— Posurovelost nemških »buršev«. Ko je ležal umorjeni minister dr. Rathenau na mrtvaškem odru, je zazvonil telefon, in neki neznanec je poklical k telefonu ministrov 80 let staro mater. Nesrečna mati je morala slišati sledeče besede: »Gott sei Dank, dass Dein dreckiger Aas von Sohn verreckt ist.« — Policija je ugotovila, da je bil avtor tega »častnega« stavka neki nemški buršak. Ta dogodek je dal Hermann Wendlu opravičen povod za oster napad na napihnjeno ošabnost nemških buršev, in sicer na shodu republikanske omladine v Frankfurtu, katerega se je udeležilo mnogoštevilno socialistično in katoliško množstvo.

— Krvavi nabori. Ob priliki poslednjih naborov v Splitu je prišlo do hudega pretepa med kmetičkimi fanti in policijo. Dva policaja sta bila ranjena.

— Poboji radi tožb za mejnike in posestva. Nikola in Branko Novaković iz Vrsevca na Hrvatskem sta se sprla radi delitve nekega travnika. Med prepriom je Nikola ustrelil svojega sorodnika in se sam prijavil sodišču. — V Stubici na Hrvatskem sta se posestnika Josip Mlinarić in Ivan Mlinarić že dolgo tožila radi neke meje. Ker je Ivan izgubil tožbo, je poslal svojega sina nad svojega soseda, ki ga je v vilami ubil. Vaščani so vsled tega zločina hoteli morilca linčati. — V Velezu sta se dva kmeta pogajala za seno. Ker prodajalec sena le ni hotel popustiti v ceni, ga je kupec zaklal z nožem in pobegnil v gore med — hajduke.

— Hajduške vesti. V bližini Bara je zloglasni razbojnik Sava Soč z 20 svojimi razbojniškimi tovariši obkolil hišo posestnika Ljuticia. Posestnik in njegova družina je pričela streljati na razbojnike in je ustrelila Soča in še dva razbojnika, več pa ranila. Posestnik dobi nagrado. — Pred Kolušinom so se hajduki spustili v boj z orožniki in kmeti. Po hudem boju so bili pobiti vsi hajduki z voditeljem skupaj. — Pri Zdencini je 9 razbojnikov napadlo trgovca Zumbočica in mu odneslo okrog 100.000 K denarja. Razbojniki so bili toliko usmiljeni, da so mu pustili življenje. — Pred Prizrenom se je vršila bitka med hajduki in orožniki ter kmeti. V dve uri trajajoči bitki sta obležala mrtva dva kmeta in dva razbojnika, ostali so pobegli. — Tudi v bližini Komana se je vršila bitka in je bilo 9 hajdukov ubitih, 5 ranjenih. — Kakor je videti, hajduštvo in razbojništvo kljub številnim komisijam, še številnejšemu orožništvu in vojaštvu, še dokaj dobro uspeva v južnih krajih države.

— Omejitve avtomobilnega prometa preko meje. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obvešča vse lastnike avtomobilov, da je finančni minister na podlagi čl. 273 carinskega zakona odredil, da se ima takoj vsak avtomobilni promet preko mej naše kraljevine po suhem preprečiti. Od te prepovedi so izvzeti samo specialni slučaj, za katere izda odobrenje generalna direkcija carine. Posiljavte avtomobilov v in iz inozemstva se smejo vršiti samo po železnica ali ladiah, a ne po kopnih cestah. Vsled tega imajo carinarnice strikten nalog, da ne smejo dopuščati po cestah ni uvoza ni izvoza avtomobilov.

— Čevljarica zadržana v Trzinu naznanja, da se vrši preskušnja za pomočnike dne 25., 26. in 27. julija t. l. za okolico pri g. Ivanu Poljancu v Sebenjah, za Trzin in Kovor pa pri g. Ivanu Papov v Trzinu točno ob osmih jutraj. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma naznani, ker se na poznejše prijave ne bo oziralo.

— Telefonska govorilnica pri Sv. Pavlu pri Preboldu. O otvoritvi telefonske centralne z javno govorilnico pri Sv. Pavlu pri Preboldu smo že poročali na tem mestu. V področju poštnega in brzojavnega ravnanstva v Ljubljani leže napram Sv. Pavlu pri Preboldu naslednje telefonske postaje v I. pasu: (telef. pristojbina 5 Din): Beltici, Bled, Boh. Bistrica, Brezno, Brežice, Cankova, Celje, Cerklje, Črna pri Prevaljah, Dolenji Logatec, Domžale, Fram, Gorenja vas, Gorenja Radgona, Grobelno, Grosuplje, Hraštnik, Ivanjokovi, Jesenice na Gorenjskem, Jezersko, Kamnik, Kočevje, Kokra, Konjice, Kranj, Križevci pri Ljutomeru, Lasko, Lesce, Ljubljana, Ljutomer, Maribor, Maribork, Medvode, Moza, Mežica, Moškanjci, Murska Sobota, Muta, Novo mesto, Ormož, Planina, Podnart, Podplaz, Poljane nad Škofjo Loko, Polzela, Pragersko, Prevalje, Pristava, Ptui, Rače, Radoljica, Rakeč, Rečica na Paki, Ribnica na Doli, Ribnica na Pohorju, Rimske Toplice, Rogaska Slatina, Rogatec, Ruše, Sevnica, Slatina, Radenci, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, Središče ob Dravi, Strnišče, Sv. Jakob v Slov. gor., Sv. Janez ob Boh. jezeru, Sv. Jurij ob juž. žel., Sv. Lenart v Slov. gor., St. Ilj v Slov. gor., Škofja Loka, Smarje pri Jelšah, Soštani, Štore, Trbovlje, Trebnje, Trzin, Velenje, Višnja gora, Vojnik, Vrhnika, Vuhred, Vuzenica, Zavrčje, Zg. Sv. Kunčota, Zidani most, Zalec, Zelezarniki, Ziri; v II. pasu (telef. pristojbina 8 Din) pa: Dolnja Lendava, Kranjska gora, Prosenjakovi.

— Adventisti. Verska sekta adventistov se je obrnila na ministrstvo za vero, da naj se jim pripozna enakopravnost. Ministrstvo za vero je to zahtevo odbilo, ker se člani te sekte branijo nositi orožje in ne marajo služiti v vojski.

— Kolo, vredno 5000 kron, je bilo ukradeno Albina Doljku pred hotelom »Cikago« v Litiji.

— **Podporno društvo žel. uslužbencev v Ljubljani** je po sklepu odbora s 1. avgustom 1922 članarino na 2 Din podpora. Od 1. avgusta 1922 nadalje se izplača podpora za vsak smrtni slučaj 1500 Din. Člani obeh prejšnjih društev Inomost in Ljubljana plačajo dvojno članarino in dobijo zato tudi dvojno posmrtnino. Opozorjamo na redno plačevanje članarine, ker drugače se zamudniki črtajo. Gg. upokojence, upokojenke in vdove prosimo, da se ob priliki poslance članarino, toda najkasneje do 30. oktobra 1922 na čeku pisмено izrečejo, če so pripravljeni plačati povisano članarino 2 Din mesečno, ker bi se jim v nasprotnem slučaju izplačala samo polovica posmrtnine, t. j. 750 Din. Glede pojavnosti se je obračati na najbližnjo postajo. — Odbor.

— **Kdo vse rešuje akte.** V »Hrvatski Obrani« čitamo sledečo sliko: »Kar ustrašili sem se,« pripoveduje neki profesor, »ko sem nekega dne zagledal v ministrstvu prosvete kot uradnico — svojo bivšo dekle.« — »A, to ni nič,« je rekla ona, »meni je najslabše izpadlo. Veste, tista, ki je služila prej pri g. N., je danes uradnica v ministrstvu vnanih zadev, ona pa, ki je svojčas služila pri babici H., ima službo v vojnem ministrstvu.« — Pa ne, da bi poslednja postala še general!

— **Suspendiran advokat.** V Velikem Bečkerku je bil suspendiran advokat dr. Ivan Mihajlovič, vodja in ugleden član radikalne stranke. Radi raznih čudnih intervencij je bil obsojen na dva meseca zapora.

— **Granata ubila tri ljudi.** V bližini Štipe je našel sinček nekega posestnika granato in jo nesel domov. Granata je eksplodirala in ubila tri člane družine.

— **Likvidacija bivšega dunajskega geografičnega zavoda.** Te dni se je pričelo pogajanje zastopnikov nasledstvenih držav glede likvidacije bivšega vojaškega geografičnega zavoda. Zemljevidi, kliseji in ploče bodo razdelili med države, kojih se material tiče. Tehniška oprema ostane na Dunaju, da bi mogel zavod i nadalje obratovati. Vojaški geografični zavod na Dunaju je bil eden izmed najbolj urejenih geografičnih zavodov na svetu. Ob svetovni vojski se je ta znameniti zavod še posebno razširil in izpopolnil.

— **Kontoristinja — tatca.** Ljubljanka Vera pl. Malakowsky, kontoristinja pri »Jug. električni industriji« v Zagrebu, je iz ročne blagajne ukradla 100.000 kron »i odmaglila iz Zagreba«. — Tako poroča »Hrvat«.

— **Tatvine pri Lenarčiču in pri Pollaku na Vrhniki.** France Fridl iz Podlesnika in Anton Čadež z Verda sta okradla 20. junija tovarnarja Josipa Lenarčiča na Verdu. Meseca februarja letos sta pa vlomila v skladišče tvorničarja Karla Pollaka na Vrhniki in ukradla eno napol izdelano ameriško kožo. Deželno sodišče je prisodilo Fridlu 4 tedne in Čadežu 3 mesece ječe.

— **Tebe moram še s sveta spraviti, preden grem k vojakom!** je zagrozil svojemu očetu leta 1899. na lgu rojeni Mohor Štrle in ga zagrabil za vrat in ga vrgl na tla. Orožniki so nevaležnega sina zaprli.

— **Vlom v Štepanji vasi.** Dne 13. julija je neznan zločinec vlomil v pralno kuhinjo perice Ivane Irt v Štepanji vasi pri Ljubljani in je ukradel približno 15 neopranih rjuh, več ženskih blaz in srajc, 1 etaminasto modro obleko, 2 etaminasti bluzi in veliko množino robcev, brisalk, prtičev in predpasnikov.

Primorske novice.

Pred mednarodni forum!

Vsa Goriška stoji pod vtisom priprav za »zadostilno slovesnost na Krnu, kjer je, kakor je danes ugotovljeno, strela porušila italijanski spomenik. Fašisti zahtevajo, da se morajo slavnosti udeležiti vsa prizadeta županstva. Pri slovesnosti bo moral maševati slovenski duhovnik. Slovesnosti se morajo udeležiti vsi nad 10 let stari otroci iz Drežnice in Vrsnega in tam — peti. Vse stroške za obnovitev italijanskega spomenika na Krnu nosijo prizadeta županstva. Županstvo Libušnje mora o priliki zadostilne slavnosti prevzeti spomenik v svojo oskrbo in se slovesno zavezati, da ga bo varovalo najmanjše poškodbe; panati bo moralo torej v bodoče grome, viharje in strele. Po slovesnosti na Krnu se vrši v nedeljo popoldne velika manifestacija v Kobaridu. Na podstavek od fašistov porušenega Volaričevega spomenika se dvigne — italijanska trikolora, za katero so morali drog in tkanino kupiti Kobaridci. Vse te zahteve so fašisti naznanili prizadetim županstvom. Da svoje zahteve primerno podpro, so napovedali za nedeljo dohod 4000 fašistov na Kobarisko. Spricho vsega tega je goriški pododbor pol. društva »Edinost« poslal na generalni komisariat v Trst poslanca dr. Wilfana in dež. odbornika dr. Besednjaka. Ker gen. civ. komisarija Mosconija ni bilo v Trstu, je deputacijo sprejel njegov kabinetni načelnik komendantor Facini. Poslanca sta najprej zahtevala točnega odgovora, ali hoče vlada povrniti po fašistih povzročeno škodo v Drežnici. Facini je odgovoril, da tega vlada ne bo storila, ker so za škodo odgovorni krivci. Poslanca sta nato opozorila, da oblast do danes ni hotela prijeti niti enega izmed krivcev. Goriškim Slovincem ne preostane drugega, nego da z vladnim dovoljenjem uvedejo nabiranje darov za nedolžne drežniške žrtve ne samo na Goriškem in v celi Italiji, ampak tudi v inozemstvu. Dalje sta poslanca vprašala, ako hoče vlada braniti slovensko ljudstvo pred novimi fašistovski mi nasilji, ki se napovedujejo, na kar Slovenici vlado pravočasno opozarjajo. Facini je odločno pritrdil. Poslanca sta zagotovilo vzela na znanje in izjavila, da ako kljub tej vladni obljubi pride do novih nasilij, bo slovensko ljudstvo seglo po samooobrambi in se bodo po vseh občinah ustanovile narodne straže. Končno sta poslanca protestirala proti zahtevi, da naj se šolska deca udeležijo slavnosti na Krnu, kamor znaša pot za odraslega človeka 8 ur in bi morali otroci noč na vsak način prebiti na gori.

Facini je odgovoril, da to zahtevo odločno obsoja kot nečloveško in naročil poslance, naj to sporočita v Gorici. — Kakor poroča »Gor. Straža«, so fašisti zahtevo glede otrok v toliko spremenili, da se morajo otroci udeležiti samo popoldanske zadostilne slovesnosti v Kobaridu. To je nezaslišan kulturni škandal, afera, ki spada brez vsakega dvoma pred narodni forum!

Štajerske novice.

Š Sv. Trije Kralji v Slov. goricah. Tukaj se vrši v nedeljo 23. julija katoliški shod za srednje Slov. gorice. Udeležijo se ga vse župnije lenarske dekanije pa tudi zahodne župnije ljutomerske župnije in Apaška kotlina. V starodavni, nad vse veličastni, prostorni romarski cerkvi sv. Treh Kraljev bo ob 10. uri pridiga prof. dr. Medveda nato sv. maša. Po službi božji bo shod na trati pred cerkvijo. O krščanski šoli govori poslanec Roškari, o kat. tisku prof. Vesenjaki, o veri v javnem življenju in o kat. organizacijah poslanec Zebot. Pozivamo naše somišljenike srednjih Slov. goric na krepko sodelovanje, da bo shod sijajen. Pridite od vseh strani v največjem številu. Pokažimo ob shodu, da biva v Slov. goricah res narod, ki ljubi z vso ljubeznijo svoje verske svetinje in si jih ne da teptati od nikogar.

Š Požar. Snoči je v Slov. Kalvariji pri Pekrah v mladem smrečju v gozdu pivovarne Čeligo izbruhnil iz neznanih vzrokov požar, ki se je razširil od spodaj navzgor proti cerkvi, ki je bila v nevarnosti. Na lice mesta so poleg maribarske prihitele vse okoliške požarne brambe, ki so ogenj v pravem času zadušile.

Š Obsojen radi 1. maja. Pred mariborskim sodiščem je bil včeraj obsojen Fr. Budja, ki je 1. maja pri stavbi tvrdki Špes nagovarjal delavce, naj praznujejo 1. maj. Budja je bil radi tega ovaden in obsojen po čl. 11. zakona o zaščiti države na 14 dni zapora.

Š Carinarica v Mariboru sprejme s 1. avgustom nekoliko praktikantov. Absolvirani srednješolci naj se takoj obrnejo na carinarice glede pogojev.

Š Prvi letošnji zborovski koncert v Rogaški Slatini. V soboto, dne 22. julija t. l. priredi pevski zbor »Ljubljanskega Zvonar« iz Ljubljane v Rogaški Slatini koncert jugoslovanskih narodnih pesni. Vabimo vse goste in okoličane Rogaške Slatine, da se ga gotovo udeležijo!

Gospodarstvo.

POKRAJINSKA OBRTNA RAZSTAVA V MARIBORU

od 8. do 17. septembra 1922.

Veliki razstveni prostor. Razstavljeni prostor je sedaj ugotovljen: velika Götzova dvorana (tudi prostori Glasbene Matice), dvorišče, iz dvorišča prehod čez Prešernovo ulico na veliki vrt Dijaškega doma (kjer se razstavi tudi vrtnarstvo), iz tega vrta prehod na dvorišče meštanske dekliške šole (kjer se razstavijo zvonovi, sploh težka industrija). Iz tega dvorišča je izhod v Razlagovo ulico. Vse razstveni prostor obsega torej čez 21.000 m².

Pričetek pripravljanih del. V ponedeljek, 10. t. m., so se pričela pripravljala dela na vrtu; tesarska dela; priprave za nasade vrtnarskega društva, postavljanje paviljonov itd. **Pozor na prijave.** Da se pri tej veliki razstavi ne bo nihče izgovarjal, da ni imel dovolj časa razstaviti svojih izdelkov, se je rok za prijave do preklica podaljšal. Svetujemo pa vsakomur v njegovem lastnem interesu (že da dobi ugodnejši prostor), da se prijave čimprej vpošljejo razstavnemu odboru, Aleksandrova cesta 22.

Preskrba stanovanj. Že po sedanjih prijavah smemo računati na velik obisk vnanjcev, ki bodo ostali mnogi za ves čas, drugi za več dni med razstavo v Mariboru. Javna prenočišča (v hotelih, gostilnah) z daleko ne bodo zadostovala. Zato že danes opozarjamo vse one, ki imajo ali ki bi za silo lahko imeli prenočišča na razpolago, da na ta obisk računajo. Maribor se mora ob tej priliki izkazati solidnejši, kakor se je izkazal Zagreb.

Reklame na ograji. Opozorjamo ponovno vse one tvrdke, ki so najele reklame na novo zgrajeni ograji »Dijaškega doma«, da puste t a k o j iste izdelati, in sicer samo pri oficijlnih slikarjih Fran Horvat v Slovenski ulici 10 in Franko Ambrožič, Grajska ulica 2. Drugi slikarji niso upravičeni izdelovati teh reklamnih tabel.

Razstava vajeniških del. Pokrajinska obrtna razstava ni namenjena samo obrtnikom, ampak tudi obrtnemu naraščanju, obrtniškim vajencem. Razstveni odbor je dal v ta namen brezplačno na razpolago poseben oddelek, v katerem se razstavijo doposlana dela obrtniških vajencev. Pri prijavi za taka dela, ki se sprejemajo najkasneje do 31. avgusta, je navesti razen imena tudi starost vajenca in kako dolgo se že uči svoje stroke. Razstavne predmete je doposlati v svrhu razstave do 4. septembra odboru pokrajinske obrtne razstave v Mariboru.

Ostra obsodba ameriškega posojila. Znani srbski veljak baron Rajačić je izdal brošuro, v kateri ostro obsoja naše ameriško posojilo. Po računih barona Rajačića bo dobila naša vlada kot prvi obrok efektivni znesek 26.025.000 dolarjev, za to svoto pa bo plačala v 40 letih na obrestih in za amortizacijo celih 91.200.000 dolarjev. Od drugega obroka bo dobila država efektivno le 46.500.000 dolarjev, plačala pa bo upnikom v 40 letih na obrestih in amortizaciji 286.540.000 dolarjev. Država bo prejela torej skupno 72 milijonov dolarjev, vrnila bo pa nad 377 milijonov dolarjev! — Res, sijajna kupčija za Amerikance! Potem se ni čuditi, če so dali baje nekemu ministru 24 milijonov kron provizije, če se posojilo sklene in sprejme.

Ljubljanska borza bo nameščena v poslopju bivše nemške filharmonije. Borza bo pričela poslovati najbrže že v polovici septembra.

Jugoslovanska trgovska agentura v Varšavi. Trgovsko ministrstvo je poverilo Aleksandru Paletonoviču otvoritev trgovske agenture naše države v Varšavi.

Naš izvoz vina v prvih treh mesecih. V prvih treh mesecih t. l. smo izvozili vina za 1.532.707 kg, medtem ko smo v istem času lanskega leta izvozili vina za 64.877 kg.

Poziv vsem obrtnikom cele Slovenije. V ponedeljek dne 17. t. m. pridite vsi na zborovanje obrtnikov v Ljubljano, kateri se vrši ob 10. uri popoldne na Gosposvetski cesti pri Novem svetu. Ker se bode v glavnem razmotrivalo o centralizaciji in delovanju bolniške blagajne, pozivljamo vse prizadete, da se zborovanja zanesljivo udeležijo. — Odbor Obrtnega društva št. Vid pri Ljubljani. — Odbor Obrtnega društva Zg. Siska.

Povračilo difference med maksimalno in minimalno tarifo za blago, uvoženo iz Nemčije. Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani opozarja vse zainteresirane kroge, da imajo po odloku generalne direktcije carine pravico zahtevati vračilo razlike med maksimalno in minimalno carino za vse blago, ki se je uvozilo v dobi med 6. junijem t. l., ko je stopila trgovska pogodba z Nemčijo v veljavo, in med 22. junijem, ko je bila ta pogodba uradno objavljena, samo one stranke, ki so o priliki zacarinenja predložili z deklaracijo tudi spričevalo o izvoru blaga. Za vse pošiljave, ki so dospеле v omenjenem času iz Nemčije po pošti, ima vsak naslovnik brez posebnih dokumentov pravico zahtevati povrnitev difference. Kolkovane prošnje za povračilo je treba vložiti z vsemi potrebnimi prilogami pri pristojni carinarnici.

Važno za obrtnike, industrijce in delodajalce sploh! Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani do dostavil koncem prihodnjega tedna vsem delodajalcem razglas, vsebujoč najvažnejše določbe novega zakona o zavarovanju delavcev za slučaj bolezni in nezdore. Razglasu bodo priložene tudi tiskovine za prigras in odglas članov. Ker ni izključeno, da bi pri ogromnem navedu dela, ki ga zahteva provedba novega zakona, in pri velikem številu novih delodajalcev, ki po prejšnjih zakonih niso bili prizadeti, kdo izmed gg. delodajalcev ne prejel razglasa in tiskovin, se že sedaj opozarja, da se bodo iste dobile tudi pri vseh poslovalnicah ok. urada. Razglas bo afiširan mesec dni na vseh občinskih deskah in pri vseh političnih oblastvih v Sloveniji. Kazenske določbe novega zakona so jako stroge in je torej v lastnem interesu gg. delodajalcev, da razglas natančno prouče in se po njem ravna. Poslej so tudi hišni posli zavarovanju podvrženi.

Zanimiva izjava češkega finančnega ministra dr. Novaka. Češki finančni minister dr. Novak se je napram poročevalcu »Berliner Zeitung am Mittag« izrazil o raznih finančnih vprašanjih sledeče: »Češka vlada doslej ni ničesar storila, da bi kurz češke krone v Curihu potlačila, a tudi ničesar, da bi ga dvignila. Mi vemo, da je naša potreba po devizah, ki jih prodaja pr. ti trg, zelo majhna. Prej smo posojali češkim zavodom samo 2 do 3 milijone čeških kron dnevno, danes pa niti to ni več potrebno. Našo češko krono je v Curihu dvignila priobčitev naše ugodne trgovske bilance za preteklo leto, v objavi rezultatov letošnje žetve in v padcu nemške marke. Prepričan sem, da rezultati trgovske bilance za l. 1922 ne bodo nič slabši od zadnjih. Žetev je bogatejša kakor le kdaj, krompir in sladkorna repa kažeta krasno. Padec nemške marke je zakrivila mednarodna spekulacija. Na trg sa vrgli marke tudi, da nakupijo češke krone, ker so upali na ta način zaslužiti. Za spekulacijo pa je naših kron v inozemstvu mnogo premalo, vsled česar se je naša krona dvignila. Vsled tega upam, da spekulacija ne bo dolgo držala naših kron, na kar bodo zopet nekoliko cenejše. Mi bomo na vsak način sedaj na kurz naše krone nekoliko pritisknili (navzdol).« — Na vprašanje, kaj misli o avstrijski kroni, je odgovoril dr. Novak: »Valuta, ki je dolgo časa stala tako nizko, se ne da trajno visoko dvigniti. Kadar pride taka valuta na nižlo, je treba vpeljati novo valuto. Zakonodajna sredstva Avstrije ne morejo pomagati, ker se je ljudi lotila prevelika panika, da sami svojem denarju več ne verjamejo. V vsakem gospodarstvu se je treba ozirati na dvojce: Proračun mora biti v redu in uradništvo je treba plačati. Tudi naš finančni načrt je zadel preteklo leto na velike težave in davki so silno narastli, toda tema dvema činjenicama se ne da izogniti. Danes gremo že po drugi poti: Mi lahko proračunske številke znižujemo, ker lahko znižujemo uradniške plače vsled nižjih blagovnih cen. Posledica so nižji davki in nižji produkcijski stroški. Na površje pride samo tisti, kdor si sam pomaga. — Ogrska valuta ceni dr. Novak višje kot avstrijsko, ker je Ogrska pretežno agrarna država.« — (Po »Prager Tagblatt«-u.)

BORZE.

Zagreb, 14. julija. (Izv.) Dunaj 0.22—0.305, Berlin 17—19, Budimpešta 6.10—6.50, Bukarešta 48.75—49.25, Italija 375—377.50, London 370—375, Newyork 82—83, Pariz 675—680, Praga 177.50—184, Švica 1600—1620. Valute. Ameriški dolarji 81—81.75, češkoslovaške krone 173—176, nemške marke 18.50—19, italijanske lire 370—374. Curih, 14. julija. (Izv.) Berlin 1.11, Newyork 522, London 23.16, Pariz 42.65, Milan 23.60, Praga 11, Budimpešta 0.425, Zagreb 1.55, Bukarešta 3.30, Varšava 0.095, Dunaj 0.0175, avstr. krone 0.02. Berlin, 14. julija. (Izv.) Dunaj 1.58, Budimpešta 34.85, Milan 2067.40, Pariz 3755.30, London 2052.40, Newyork 456.92, Curih 8813.95. Praga, 14. julija. (Izv.) Dunaj 0.1375, Berlin 9.60, Rim 197.25, Budimpešta 3.275, Pariz 349, London 197.25, Newyork 43.95, Curih 858, avstr. krone 0.1525, italijanske lire 194.25. Dunaj, 14. julija. (Izv.) Devize. Zagreb 85.97—86.03, Belgrad 343.88—344.12, London 133.475 64.425, Budimpešta 22.22—22.28, London 133.475—133.525, Milan 1349.70—1350.30, Newyork 30.019—30.031, Pariz 2459.50—2460.50, Praga 679.90—680.10, Solija 189.95—190.05, Curih 5748.75—5751.25. Valute. Ameriški dolarji 29.869—29.881, bolgarski lire 186.45—186.55, nemške marke 64.55—64.65, francoski franki 2449.50—2450.50, italijan-

ske lire 1334.70—1335.30, jugoslovanski dinarji 343.48—343.72, romunski lei 173.94—174.06, švic. franki 5718.75—5721.25, češkoslov. krone 679.65—679.85, mažarske krone 22.47—22.83.

Ljubljanske novice.

Lj Nova sv. maša. V nedeljo, 16. t. m., bo ob 9. uri popoldne imel novo sv. mašo v franciškanski cerkvi P. Roman Tominec iz Ljubljane.

Lj Tržnina in uvoznina, ki jo je nameraval vladni komisar pobirati v svrhu pokritja občinskega proračunskega primanjkljaja, po pokrajinski upravi ni bila odobrena, torej odpade.

Lj 100% pribitek k gostaščin. Pokrajinska uprava je potrdila sklep občinskega sveta z dne 30. marca t. l., da pobiraj mestna občina od 1. maja t. l. dalje 100% pribitek na gostaščino. T. pribitek se steka v poseben fond za zgradbo stanovalniških hiš.

Lj Občinski davek na nezazidane parcele. Lastniki takih parcel naj zaradi odmere občinskega davka pošljejo čimprej po potrebne tiskovine v mestno književodstvo.

Lj Zadruga »Naš dom« ima občni zbor drugo nedeljo, 23. t. m. ob pol petih popoldne. Članice in služkinje povabljenе k udeležbi. — Jutri v nedeljo ima odbor sejo ob pol 9. uri zvečer v Krekovi prosveti.

Lj Koncert 15. julija od 20. do 24. ure na vrtu hotela »Južni kolodvor«. Kolodvorska ulica 43; v slučaju slabega vremena je koncert v notranjih prostorih. Vstop prost. 2852

Lj Mestni magistrat v Ljubljani ponovno opozarja občinstvo, da je kopanje v Ljubljani na Prulah pri takimenovani »Splic« (pri odcepu Gruberjevega prekopa) najstrožje prepovedano. Zoper nepoštene se bo kazensko postopalo.

Lj Policijska kronika. Mlekarici Marjani Sodnikar z Brezovice je bilo ukradenih na Viču 500 kron, ko je nesla mleko neki stranki. Denar je imela spravljen pod sedežem na vozu. — Na železniški progi opekarne Jadranske banke na Viču je bilo ukradenih 17 vijakov, katera tatvina bi bila lahko povzročila železniško nesrečo, če bi je ne bil pravčasno zazpal čuvaj južne železnice Franc Japelj. — Učenki II. razreda Ivanki Perhaj je bila v kopališču v Kozleziu ukradena denarnica, v kateri je bilo 35 K. — Dne 13. t. m. ob 10.45 uri popoldne je skočila Rozalija P... v bližini zatvornice v Gruberjev prekop. Za Rozalijo je skočil neki vojak in je še živo potegnil iz vode. Rozalija P... je reva, slaboumna, ki je bila že petkrat v blaznici. — V kurilnici južne železnice je bilo ukraden 250 Din vredno vreteno. — Gonilna cev, dolga 20 m., z nastavkom iz medenine je bila ukradena nabavljalni zadrugi drž. železnice.

Orlovski vestnik.

Izlet v Brno. Odsaki, ki še niso priglasili imen svojih članov izletnikov, naj takoj pošljejo imena s podatki (rojstno leto, domovno občino in okraj, stan). — Kdor še ni plačal polne svote, naj takoj pošlje zaostale obroke (in doplačilo 100 K vsled podražitve železnice) ali — če je plačal — doplačilo. Oskrbite si čke Pripr. odbora, kjer so Vam pošli. — Sitnosti glede potnega lista sene ustrašite! Eden naj se za vse od oseka informira na okrajnem glavarstvu in oskrbi potrebne izkaze, fotografije in dovoljenja. Vojni obvezanci prosite pri pristojnem vojnem okrogu za dovoljenje potovanja v Brno (navedite svoje podatke o pristojnosti in morebiti že dovršeni voj. službi) ter priložite kolek za 2 Din in odpustnico. L. 1903. in 1904. rojeni potrebuje dovoljenja od vojnega ministrstva, ki smo ga prosili in ga upamo dobiti. Ravnotako oni, ki so pri voj. vajah. Ko dobimo odgovor vojn. min., Vas bomo v »Slovencu« obvestili, potem pa prosite takoj in si oskrbite potni list. Nihče naj se vsled teh sitnosti ne da oplasiiti. Vsi se pripravljajte do zadnjega. Upamo še vedno na olajšavo skupnega potnega lista! Kdor je priglasen in je plačal, bo potem tudi brez osebnega potnega lista lahko šel. Le kdor hoče iti v Prago ali se ločiti od skupnega vlaka, mora imeti v vsakem slučaju svoj potni list. — Izletniki brivci vzemite seboj brivsko orodje, bo dosti posla. — Za obleko i. dr. pripravite vrečke z imenom ali nahrbtnike. — Ne pozabite na jedilno orodje! Pevci, znamkarji, pripravite se. — Kdor želi videti Prago, rabi še okrog 1400 K (za vlak Dunaj-Praga-Brno in prehrano); v Pragi bo dva dni in dve noči. — Na železnica do posebnega vlaka si kupite cele listke, ki jih daste potrditi v Brnu in se (do 30. avg.) nazaj domov z njimi brezplačno vozite. — Vsa izletnika mora imeti seboj svojo orlovsko člansko izkaznico, vse drugo (taborski znak in legitiimacijo, vpisani potni listi) dobite v vlaku. — Plakati (veliki) so pri O. P., manjša dobimo v kratkem. — »Mladost« št. 6 je tiskana. Ima obširno poročilo o Brnu s slikami. — Knjižica o Češkoslovaški se tiska. Do 1. avg. bo izšla (s slikami in zemljevidom). — Zanimanje za tabor v Brnu je vedno večje v vseh deželah. Hrvatov je priglasenih za izlet 550, med njimi 2 škofa, Slovincem 510. Ljubljanski škof dr. Jeglič gre z izletniki. Dr. Korosec pride iz Bavarskega, kjer se zdravi v Brno. Z Belgijci pride tja znameniti kardinal-filozof Mercier. Francoska vlada najbrž pošlje kot zastopnika gen. Castelnau ali celo maršala Focha. — 8. julija so se vršile telovadski slavnosti komunistov v Brnu. V sprevedu je šlo 16.000 oseb, telovadilo je okrog 8000 oseb, gledalcev do 30.000. Simbolični nastop Par-dubičanov je predočeval »zmago komunizma nad križem«. — 16. julija se otvori s slavnostnim obnim zborom C. O. S. orlovski tabor v Brnu. Govori starosta minister Šramek. Škofja Loka. V nedeljo, dne 16. julija, bo v Škofji Loki velik orlovski tabor. Ob 9. uri na glavnem trgu sv. maša s cerkvenim govorom; med sv. mašo igra močna jeseniška godba. Po cerkvenem govoru tabor. Pridite v obilnem številu na tabor, da se ponovno navdušimo za naša katoliška načela! — Popoldne ob treh javna telovadba v Karlovcu po telovadbi ljudska veselica na telovadišču Tabor, telovadba in veselica se vrši ob vsakem vremenu. — Bog živi! Ribniško orlovsko okrožje priredi dne 23. t. m. javno telovadbo v Ribnici. Začetek ob pol treh popoldne. Po telovadbi prosta zabava, sračolov. Igra godba z Viča. Ker je to prva javna telovadba v ribniški dolini, pridite v obilnem številu. — Odbor.

Pevski vestnik.

Pevska zveza. Pri prireditvi Pevske zveze v Celju, dne 23. t. m. bodo nastopili sledeči zbori: Celje, Dobrna, Ljubljana, Radovljica, Rimske Toplice, Teharji, Trbovlje, Vojnik. Obratno ravnanje južne železnice nam je že dovolilo polovično vožnjo od 22. do 24. t. m., gl. dop. z dne 12. julija, št. 2540—II 22; tudi po državni železnici nam je polovična vožnja zagotovljena. Izkaznice za delegate in vabila na občni zbor oddajamo danes, izkaznice za druge udeležence pa v torek, 18. t. m., ko zaključimo priprave. Izkaznice naj vsak natančno izpolni, da ne bode imel neprilike na železnici. Vozne listke ne oddajte, ker so veljavni tudi za vožnjo nazaj! Izkaznice in vozni listki morajo biti žigosani od vstopne postaje. —

Agitirajte živahno za številno udeležbo!

Pevci, pripeljite s seboj nepevce, vaše prijatelje in znanec! Kdor le more, naj pride v Celje! Vsak zbor naj zanesljivo pošlje svojega zastopnika. Vsa prireditve se bo vršila v veliki, krasno zidani koncertni dvorani »Union«, nasproti kolodvoru.

Prireditve v Celju bo pokazala, kako vrši Pevska zveza svoje delo v malem in velikem po načrtu, ki ga je zasnovala povodom velike orlovske manifestacije pred leti v Mariboru! Vred tega pridite vsi, ki ljubite našo organizacijo in lepo petje!

Učiteljski vestnik.

Kolkovanje preklicov prošnji za učiteljske službe in umikov teh preklicov. Delegacija ministrstva financ je na neko vprašanje pojasnila, da izjave, ki vsebujejo zgolj preklic se neresenih prošnji za podelitev učiteljskih služb in ne zahtevajo nobene uradne rešitve, niso predmet pristojbine. — Umiki teh

preklicov pa so kot ponovne prošnje zavzani splošnemu vloženemu kolku 8 K po tar. post. 1, čl. 10, zak. z dne 27. junija 1921, ako se vrše v obliki pisemnih vlog ali pa vzamejo uradno na zapisnik.

Socialni vestnik.

Zavarovanje proti neugodam. Osrednji urad za zavarovanje delavcev je izdal naslednji oglas: Soglasno k § 207. zakona o zavarovanju delavcev dne 4. maja 1922 se privatni dogovori o zavarovanju proti neugodam, katere so sklenili posamezni delodajalci v korist svojih nameščenec vključno do 30. junija 1921 prenesejo na Osrednji urad za zavarovanje delavcev, ako jih delodajalec, ki je izvršil zavarovanje, prijavi pri ravnanstvu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v teku prvega meseca poslovanja tega urada. Ker je Osrednji urad začel poslovati že dne 1. julija 1922, se vsi delodajalci, ki želijo, da Osrednji urad prevzame za njih dogovore o zavarovanju, pozivljajo, naj jih pisмено prijavijo pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Za-

grebu (Preradovičeva ulica II) in to najdalje do 31. julija 1922. Na prijave, ki pridejo kasneje, se ne bo oziralo. S prijavo se mora vpsolati originalna zavarovalna polica in zadnje potrdilo o vplačani premiji. Ako se polica ne more predložiti, se mora predložiti pozneje, kadar bo to mogoče. Toda v prijavi se mora navesti čim točnejšo vsebino police, posebno ime in sedež zavarovalne družbe (zavoda) odnosno zastopništva, pri katerem je bil dogovor sklenjen, katere osebe so se zavarovale, za kateri iznos, od kdaj, do kdaj teče dogovor, koliko znaša zavarovalna premija, do kdaj je plačana premija in kje se nahaja originalna polica. Osrednji urad bo obvestil prijavitelje svoječasno o prevzetju prijavljenih dogovorov.

Zelo prijetno deluje pri drgnjenju brbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust, lekarn. Feller-ja prijetno dišeča »Elsafluid«. Je mnogo močnejši in bolj kot Franc. žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojn. stekl. ali 1 specij. stekl. z ovitkom in poštn. pošlje za 72 K: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 134, Hrv.



Zlatorog

ZLATOROG-milo

prve Mariborske tovarne mila, prej C. Bros, Maribor

je najboljše!

Glavno zastopstvo za Slovenijo in zaloga:

Ljubljana — Celje — Maribor

R. Bunc in drug

Ljubljana — Celje — Maribor



Zlatorog

Iščem poštenega mlajšega delavca kot pomočnika v trgovini. — Naslov pove upravn. št. 2858.

Na stanovanje in hrano se sprejme gospodična Kje, pove uprava lista pod št. 2836.

Iščem kompanjona s kapitalom za dobro idočo obrt perila. — Ponudbe na upravo lista pod: »Ljubljana 2851«.

Usmiljenim srcem!
Kdo je tako dober, da posodi mlademu podčastniku v svrhu privatnega študiranja za dve leti tisoč dinarjev proti primernim obrestim. Položil sem dva razreda gimnazije, za nadaljnje študiranje mi primanjkuje denarnih sredstev. Pisma prosim na spodnji naslov. Na željo pošljem takoj spravečo o res položnem izpitu in opis razmer. — »Za bodočnost 1922, poste restante, Kragujevac, Srbija.«

Majar z družino se išče:
najmanj s štirimi delavskimi močmi (dva moška, dve ženska). Mesečna plača 1500 kron, prosto stanovanje, drva, nekaj mleka, izorano in pognojeno polje, kolikor se rabi za lastno pridelavo ter ima prosto, prečiti si eno svinjo. Nastop 1. avgusta t. l. — Istotam se sprejme KOČJAŽ (hlapec h konjem). Plača po dogovoru. Vpraša naj se na: Graščinsko oskrbn. štvo v Sevnici ob Savi. 2849

POZIV.
IVANA TRAVEN, rojena Mavsar, je predlagana kot priča. Ker je njeno bivališe neznan, se prosí, da v njenem lastnem interesu takoj sporoči podpisnemu svoj sedanjí naslov.
Dr. Fran POČEK, odvetnik v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 11.

Bombaževa predilnica in tkalnica Tržič išče za takojšnji vstop

perfektno stenotipistinja
(začetnice so izključene) z dobro trgovsko izobrazbo. Prosilke iz tekstilne stroke imajo prednost. Pogoji: znanje slovenskega in nemškega jezika. — Ponudbe s curriculum vitae in službenimi zahtevki naj se vpošljejo direktno na zgorajšnji naslov.

3 prikojevalce,
izvežbane, prvovrstne, trezne moči sprejememo. Ponudbe na pisarno: Konfekcijska tovarna »Franda« Ljubljana, Emonska cesta 8. Istotam oddamo zanesljivim krojačem proti kavciji DELO NA DOM. Spretni, zanesljivi in trezni delavci se pa sprejmejo v tovarno. 2561

(do posodi stalnemu poduradniku 15.000 K za dobo 1 ta proti mesečnemu odplačilu in prav obrem obrestim? — Ponudbe na upravo Slovenca« pod št. »15.000«.

Služkinjo za vsa hišna opravila ki bi znala obenem tudi priprosto meščansko kuhati, išče estna učiteljica. Biti mora poštena, ridna in zvesta ter stara od 30 do 40 t. Nastop službe takoj. — Naslov pove prijaznosti upravn. štvo »SLOVENCA« pod št. 2777.

halo oskrbo prevzame samostojna na starejša gospa za popoldanske ure. Ponudbe na upravo Slovenca pod: »Oskrba«.

lekliica v starosti 13—14 let želi vstopiti kot učenka v to trgovino v mestu ali na deželi. — mudbe na upravn. štvo »Slovenca« pod št. 2817.

IRUŽABNIKA
sprejemem takoj za dobro idočo trgovino s kapitalom 20.000—30.000 Din. Prednost imajo invalidi. — Naslov pove upravn. štvo »Slovenca« pod št. 2815.

Telovad. potrebščine

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi sukno za kroj priporoča trdka A. & E. Skabernè LJUBLJANA Mestni trg 10.

DEKLE katera se želi nekoliko izučiti v kuhanju, bi rada vstopila tri mesece brezplačno v kak hotel ali restavracijo. Ponudbe na upravn. štvo »Slovenca« pod št. 2818.

Sprejemem takoj izvežbano KUHARICO v večjo hišo. Ravno tam tudi SOBARICO proti dobri plači. Naslov pove uprava SLOVENCA pod št. 2838.

Gospodično trgovsko izobraženo, samostojno moč, z dobrimi spravečami, sprejme za svojo podružnico. Plača po dogovoru. Nastop takoj. — IVAN ŠKRLJ, trg. z meš. blagom in dež. pridelki, Dol Logatec. 2824

Služba lovca!
Za večje lovišče na Dolenjskem (Kranjsko) se išče v vseh panogah lova izvežban logar, ki je že služil pri kakšni graščini. — Prosto stanovanje, potrebna obleka in obutev, strelčina in 600 Din. mesečne plače. — Odvetnik dr. Ivan Lovrenčič, Ljubljana.

Kontoristinjo z večletno prakso sprejememo v lesno trgovino v Ljubljani. Ponudbe s priloženimi izpričevaji, zahtevki plače in čas nastopa je poslati na poštni predal 153, Ljubljana.

Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni sprejme za takojšnji nastop trgovskega pomočnika izurjenega v mešani stroki, ki je zmožen samostojno voditi trgovino, in eno prodajalko

mešane stroke, ki bi obenem opravljala službo blaginjičarke. — Ponudbe z referencami, sliko in zahtevkom plače naj se pošljejo takoj na gornji naslov.

Sprejme se več samostojnih pomočnikov slikarske stroke. Stalno delo, dobra plača. Fr. P. Stare, slikarski mojster, Ljubljana, Florjanska ulica št. 16.

Kupim elektromotor ali dinamo 30—40 HP. — Ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod: »DINAMO«.

Kolesa avtomobili, deli in oprema pnevmatika najceneje na drobno na debelo

J. Gorec, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 41.

ŽAGO Lastne garaže in delavnice.

z enim ali dvema polnojarmentoma, z bogato okolico na lesu, kupim ali vzamem v najem za daljšo dobo. Tudi sodeležba ni izključena. Cenjene ponudbe pod: »STROKOVNIAK 2783« na upravn. štvo SLOVENCA.

Zastavice!

izdeluje in priporoča M. TIČAR —: Ljubljana.

Najstarejša slovenska PLESKARSKA IN LIČARSKA DELAVNICA IVAN BRICELJ, Dunajska cesta 16 v Ljubljani se priporoča. Izvršitev točna. Cene zmerne

Gradbeno podjetje ing. Dukić in drug Ljubljana, Bohoričeva ulica 20. se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

PARCELA na lepem kraju pod Rožnikom na prodaj. Cenj. ponudbe pod »Rožnik« na upravn. štvo »SLOVENCA«.

Stavbne parcele so na prodaj v Spod. Šiški. — Nekdanje Reininghausovo posestvo. — Podatke je dobiti pri Fr. Orehku, posestniku, in Antoniji Keršič, posestnici in gostilničarki v Spodnji Šiški — vsak dan med 3. in 6. uro popoldne.

Različne ženske OBLEKE dobro ohranjene, nov črn plašč, nova črna zimska obleka, čevlji, klobuki in drugo naprodaj. — DETELA, Karlovska cesta 15/L. Od 9. ure dop. do 4. ure pop.

Moško kolo se prodaja Spod. Šiška, Planinska cesta 271.

Konjski in goveji SEJMI na Vrhniki se zopet vrše. Trško oskrbn. štvo.

Amerikanski bencinmotor 3 HP, na vozu, s cirkularno žago, v dobrem stanju, se prodaja za 31.500 K. — Ponudbe na pošt. predal 103, Ljubljana.

Kupujem zmešane

ženske lase po najvišjih dnevni cenah. Štefan Strmol, Ljubljana, Pod Trančo 1.

Arhitekt in mestni stavbenik: **VILJEM TREO**: Ljubljana, Gosposvetska cesta 10. Telef. inter. št. 109. Ustanov. leta 1850.

se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Razne vozove imam v zalogi in v delu ter iste izvršujem po naročilu in želim dobiti odjemalca oziroma prodajalca v kraju, kjer je potreba voz, kompletne ali brez sedlarskega dela. Interesentje naj se blagovoljno obračati na M. Ložar, Dragomelj, p. Domžale. 2745

Mizarski pomočnik

dobi mesto v novo ustanovlj. strojnem mizarstvu na deželi pod pogoji po dogovoru. Vešč mora biti dela pri mizarskih strojih. Stanovanje v tovarni obenem kot oskrbnik pripad. gospodar. poslojpa. Ponudbe na upravn. štvo pod Mizarstvo. 2718

Parketne desčice dobavljiva in polaga v mestu in na deželi Anton Bokal, Ljubljana Slomškova ulica št. 19. — Telefon 527.

Stenice in njih zalego uničuje zanesljivo in brzo samo

Mortin-tinktura Vzorčna steklenica . K 24— Poliliterka steklenica . K 95— Enoliterka steklenica K 190— Preprodajalci dobe popust.

M. Jünker, ZAGREB, PETRINJSKA ULICA št. 3.

Fr. Oražem & B. Jančar pleskarska in lakirar. obrt LJUBLJANA, BREG ŠT. 6

se priporočata z vso v njuno stroko spadajoča dela. So. lidna izvršitev. Zmerne cene.

Papirne sponke — TIGER — Trgovci Industrijelet — Pisarne

zahtevajte v papirnih trgovinah samo izdelke domače trdke TIGER d. z. o. z. LJUBLJANA

Okrogel les (hlode) smreka, hrast, bukev, kupuje v vsaki množini Parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. V ponudbi je navesti cene.

Hiša dvonadstropna na Tržaški cesti v Ljubljani, s takojšnjim stanovanjem za kupea, se prodaja. Naslov se izve v upravn. štvo »Slovenca« pod št. 2800.

PRODAM na pol krito kočijo in zapravljiveček s stranskimi sedeži, oboje na proste tečaje. Cena po dogovoru. — IVAN LAH, kovač, Lesce.

Ivan Kacin izdelovatelj harmonijev GORICA

Via Carlo Favette 6. Zaloga vsakovrstnih harmonijev amer. kanskega izvora od 1200 lir naprej. — Oddaja tudi na mesečne obroke. Dobijo se tudi posamezni deli. Zahtevajte ceniki!

Prodajam posestvo z vinogradi na Dolenjskem. — Naslov pove upravn. štvo SLOVENCA pod št. 2826.

12 stavbenih parcel v velikosti po 300 do 500 m², se prodaja v Zg. Šiški. — Dopisi pod št. 120— na anon. družbo: Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 2819

Cvetlični med prvovrsten, med v satovju, čisti vosek, jamično in zdravo blago, razpošilja Ivan Krašovec, žebelar, Črna pri Prevaljah.

Kupim srebrne krone ter jih dobro plačam. J. POLŠE, Ljubljana, Rožna ulica 106. 2719

Kupim MLIN na stalni vodi. Vzamem tudi večji umet. mlin v najem v Sloveniji. — Naslov pove uprava SLOVENCA pod št. 2837.

Kupim tračno ŽAGO (Bandsäge). Ponudbe s ceno na upravn. štvo SLOVENCA pod št. 2822.

Naprodaj posestvo v velikosti 30 oral, večina gozd, v bližini rudnika Zagorje ob Savi, pet četrt ure od kolodvoru oddaljeno. Natančnejša pojasnila da interesentom Ignac Dernovšek, Rove št. 7, obč. Kotredž, pošta Zagorje ob Savi. 2744

Vrlo kavarniško blagajničarko iščemo v prav dobro in stalno službo. — Pisemne ponudbe na poštni predal št. 27, Ljubljana.

Cenj. občlostvu priporočam svetovno znane šivalne stroje

GRITZNER v vseh opremai za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vazenju brezplačen. Isto tam galanterija, srajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, gumbi, žlice, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija. Cene najnižje.



Tovarna solančnikov in dežnikov

M. A. Maca Beograd, Dobračina ul. 12.

Oddelek za vse vrste industrije solančnikov in dežnikov. Ima v zalogi vse potrebščine in vse posamezne dele za izdelovanje dežnikov.

Dolnje palice v vseh debelostih, neizdelanih in politiranih.

Najugodnejše cene.

VELIKA ZALOGA

klobukov in slamnikov se dobi pri

FRANC CERAR

tovarnar v Stobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v po-

pravilo pri KOVAČEVIČ i TRŠAN v LJUBLJANI, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo. Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

JUGOSLOVANSKA BANKA d. d.

MENJALNICA v LJUBLJANI, Kolodvorska ulica šte. 26.

Deln. glavn. K 200.000.000.

Centrala v Osijeku.

Rezerve K 50.000.000

Podr.: Beograd, Brod na Savi, Crikvenica, Karlovac, Novi, Novi Sad, Osijek, Subotica, Varaždin, Vukovar, Zagreb.

Kupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. — Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri. — Telef. 583.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle
in
nadomestni deli.

LASTNA
MEHANIČNA
DELAVNICA



Singer-olje
sukanec
svila itd.

PRODAJA
NA
OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS, Zagreb, Marulićeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3.

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Subotica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

RAZPIS

za zgradbo okrajne ceste Črešnjevca — Vrhloga

od kilom. 1'400—3'650. Na K 1.100.000.— proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna, naj se predložijo do 24. julija t. l. ob 12. uri popoldne podpisane okrajni zastopnik.

Ponudbe (pravilno kolkovane) je doposlati zapečateni z napisom »Ponudba za prevzete gradbe okrajne ceste Črešnjevca—Vrhloga«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Okrajni zastop si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbe cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so v pisarni okrajnega zastopa na ogled.

Okrajni zastop v Slovenski Bistrici, dne 11. julija 1922.

Josip Neškudla,

Jablone nad Orlicam 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporoča se prečistiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike, cerkvene in društvene zastave, kelih, monstrance, svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi in ceni. — Solidnost trdnice jamčijo nebrojna pohvalna pisma in 110 letni obstoj firme.

Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce
J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.

Prvovrstna Puch kolesa

pnevmatiko in druge potrebščine kupite najceneje pri tvrdki

IGN. VOK,

Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.

R. RANZINGER LJUBLJANA

Cesta na j. ž. 7-9.

Spedicija, podjetje za prevažanje pohištva, skladišče, podjetje za prevažanje blaga južne železnice.

Proda se

veliko gospodarsko poslopje

obstoječe iz dveh hiš z lepimi stanovanji in vsemi pritliklinami, je tudi nekaj vrta in konjski hlev, zelo pripravno za vsakovrstno obrt. Trgovina in skladišče takoj na razpolago. Oddaljeno 10 minut od Ljubljane. — Poizve se v upravi »Slovenca«.

Stolpne ure

popravlja IVAN SELISKAR
urar v Ljubljani, Zadružna ulica št. 10.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno poverjeni stavbeni inž. in mestni stavbenik
LJUBLJANA, GRAD ŠTE 13.

Stavbeno podjetje in
tehniška pisarna za
betonske, železobeton-
ske in vodne
zgradbe, arhitekturo
ter vsakovrstne visoke
stavbe.

Izvršitev! — Projektiranje!



Stiši, podgane, stenice, ščurki
in vsa golazen mora poginiti, ako porabljate
moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim
K 16, na podgane K 20, na ščurke K 25, na ste-
nice K 15 uničevalac moljev K 10 in 20; proti
mršesom K 10 in 20, mavilo proti ušem pri
ljudih K 10 —, in ščurki K 10 —; za uši v obleki
in perilu K 10 in 20, proti mršesom na sadju
in zelenjavi proti mravljam 10 in 20 K. Posilja
po povzetih zavodih za eksport
M. Jünker, Peltrinska ul. 3, Zagreb 39.
Prevozom pri vsakem odjemu popust.

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg
hotela „UNION“.

Hranilne vloge se **5%** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **4½%**

Hranilne vloge vezane na dobo četrt leta po **5¼%**
na dobo pol leta po **5½%**

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja prevzema
in ima vedno v zalogi

Karholinej. katran, lesni cement, strešno lepenko,
Ruberoid (Anduro), strešni lak, asfalt, Watproof,
Ceresit i. t. d.

Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana :: Bleiweisova cesta šte. 18.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Prometni zavod za premog

d. d. o
LJUBLJANA

prodaja iz slovenskih premočgovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premočgovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in

domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavnica: Din 30.000.000.—. Rezerva: Din 15.000.000.—.

Podružnice:

Celle, Cautai, Dubrovnik, Ercegovo, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street

New York City

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu).

Brzojavke: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457 in št. 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vredn. papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.